

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

leto: XXXVIII december 2006 številka: **12**

Vih^ornik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 800 sit (3,34 €)

naslovna tema
Voščila

gozdarstvo

Srečanje zrelejše generacije gozdarjev

intervju

Ko si v pokoju, imaš vedno premalo časa

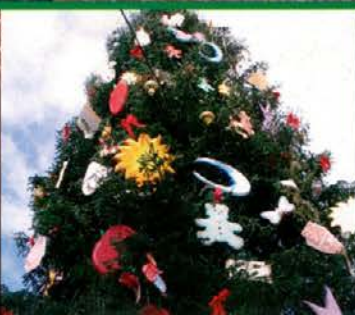
ljudje in dogodki

Prazniki, ambivalenca, umetnost ...

KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA

NA GRADU 1

2390 RAVNE NA KOROŠKEM

Voščilo

Nekoč je bilo z gozdom pokritih devet desetih Slovenije. Že v davni preteklosti se je moral gozd umikati pred ognjem, s katerim so nastajale prve kmetijske površine. Bistvene spremembe v poraslosti so se v glavnem dogajale v zadnjih stoletjih. Gozd je bil edini vir energije za fužine in glažute, vir trgovskega zaslužka (z brezobzirnim izsekovanjem) veleposestnikom in edino največkrat skromno bogastvo takrat revnim kmetom, ki jim je v stiskah omogočal preživetje. Skoraj do konca devetnajstega stoletja se je gozd umikal človeku. Od tedaj se po-

rabo – v dobrobit sedanjih in prihodnjih rodov. Naš moto je: v službi gozdov, narave in ljudi. Vloga Zavoda za gozdove Slovenije se bo v prostorskih in časovnih horizontih spreminjala, tako kot se spreminjajo vrednote gozda v družbi, predvsem pa odnos civilizacije do njega. Zato ni slučaj, da je Zavodu za gozdove Slovenije poleg ohranjanja in sonaravnega razvoja gozdov zaupana naloga načrtovanja razvoja prostorišč življenja, od prihodnjega leta dalje pa tudi izjemno pomembna vloga naravovarstva v gozdnem prostoru.

Slovenija sodi med dežele z največjo gozdnatostjo, majhnim deležem javnih gozdov in z umirjenim obsegom sečnje. Gozd na Koroškem pokriva okoli 70 % površin, kar znaša 60.000 ha, od tega je 17.000 ha državnih gozdov in 43.000 ha zasebnih.

Ekološki in socialni pomen gozdov je za kvaliteto življenja odločilnega pomena. Pridobivanje lesa iz gozdov in nadaljnja predelava lesa v izdelke z dodano vrednostjo pa prav gotovo predstavljata priložnost za gospodarski razvoj koroške

smo v posodabljanje tehnologije, znanje in trženje namenili precejšna sredstva.

Naša usmeritev je čim višja stopnja predelave domače lesne surovine in ne prodaja hlodovine žagarjem v sosednje dežele. Da zagotovimo nemoteno proizvodnjo na žagi, nakupujemo hlodovino tudi od drugih gozdnih posestnikov. Ob letošnjem pomanjkanju lesne surovine smo bili na tem področju dejavnosti izpostavljeni izrazitemu vdoru avstrijskih žagarjev pri nabavi surovine za njihove megalomanske kapacitete predelave. Zavedamo se, da so meje odprte in da bomo uspeli samo z znanjem, kadri, tehnologijo in trženjem, ki bo na primernem nivoju ali boljša od avstrijske konkurence.

Skupni nastop in povezovanje sta poleg inovativnosti odločilnega pomena za tako majhno slovensko gospodarstvo. Na področju gozdarske dejavnosti je sodelovanje z Zavodom za gozdove in drugimi subjekti na visokem nivoju. Pogrešamo pa sodelovanje in povezave na področju žagarstva, kjer pa se po stari slovenski navadi obnašamo »zaplotniško« in si raje mečemo polena pod noge, kakor da bi skupaj nastopili v tehnološko razvojnem in tržnem smislu.

V času želja si tako želimo, da v prihodnje združimo svoje moči in tako gozd in les kot edino slovensko surovinsko naravno bogastvo oplemenitimo ter damo ljudem priložnost za zaposlitev in dvig infrastrukturnega standarda v okolju, kjer živimo.

Vsem svojim sodelavcem, prijateljem, kolegom, znanec in seveda Vam, bralcem *Viharnika*, želim prijetne božične in novoletne praznike, veliko sreče in zadovoljstva v prihodnje.

Direktor Gozdnega gospodarstva Slovenij Gradec, d. d.
Silvo Pritržnik

novno vrača na izkrcene površine. V letu 1875 je bilo z gozdom pokritih le 37 % današnjega ozemlja Slovenije, stoletje kasneje pa že več kot polovica. Tako velik delež gozdov uvršča Slovenijo med najbolj gozdnate, bolj gozdnata v Evropi je le še Finska. Prav zaradi gozda je okolje v Sloveniji relativno ohranjeno in v dobi profitnega kapitalizma vedno bolj zaželeno.

Pomen gozdov bo s tehnološkim razvojem družbe značilno naraščal, spreminjala se bo le njegova vloga v očeh uporabnikov. Perspektiva je jasna: sožitje z gozdno krajino ter dolgoročno ohranitev in razvoj gozdnih ekosistemov. Poslanstvo Zavoda za gozdove Slovenije je skrb za ohranjanje in sonaravni razvoj gozdov in vseh njegovih funkcij za trajnostno in mnogonamensko

Projekcija zgodovine je perspektiva prihodnosti, ki nedvoumno odgovarja na vprašanje razvoja gozdarstva in gozdarske stroke. In to naj bo novoletna popotnica vsem, ki smo tako ali drugače povezani z gozdom.

Preden se izteče leto 2006 naj se v imenu sodelavcev iskreno zahvalim vsem lastnikom gozdov, članom sveta območne enote, kolegom v drugih organizacijskih enotah, poslovnim partnerjem, strokovni javnosti, predstavnikom lokalnih skupnosti in vsem drugim za tvorno in plodno sodelovanje v preteklem letu. Vsem, še posebej bralcem *Viharnika*, želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

Vodja Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Slovenij Gradec, Spec. Milan Tretjak

pokrajine. Zgleden primer sta naši sosednji deželi Avstrija, kjer je primarna lesna industrija pomembna gospodarska panoga, in Italija, ki ima v svetu vodilno vlogo v finalni lesni industriji.

V Gozdnem gospodarstvu bomo na osnovi koncesijske pogodbe v letu 2006 pridobili 65.000 m³ oblega lesa iz koroških državnih gozdov. Teh površin je 26 %, ostalih 74 % gozdnih površin je v lasti zasebnih gozdnih posestnikov. Večino hlodovine iz teh gozdov primarno predelamo na lastni žagi v Otiškem Vrhu. Tako bomo v letu 2006 predelali nekaj manj kot 50.000 m³ in v letu 2007 je naš cilj 60.000 m³ razreza lesa na naši žagi. V slovenskem prostoru smo eden največjih žagarjev in

Najbolj skrbni lastniki gozda v letu 2006 so dobili priznanja

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ☎ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

V Zavodu za gozdove Slovenije so že osmo leto podelili priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov v štirinajstih območnih enotah. Letošnji najbolj skrbni lastniki gozda so se zbrali 7. decembra 2006 v Gostišču Smogavc v Gorenju pri Zrečah. Na svečani podelitvi so za skrbno delo v gozdu prejeli priznanja.

Podelitvi je prisostvovalo več kot 80 udeležencev. Najbolj skrbne lastnike gozda in ostale obiskovalce je pozdravil župan občine Zreče mag. Boris Podvršnik. Med povabljenimi so bili poslanec državnega zbora in član parlamentarne Odbora za kmetijstvo in gozdarstvo Franc Sušnik ter predstavniki Zveze lastnikov gozdov Slovenije, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Najbolj skrbnega lastnika gozda v Območni enoti Slovenj Gradec Janeza Kočnika, p. d. Končnika, iz Tople (KE Črna) so na podelitev priznanj pospremili vodja ZGS OE Slovenj Gradec spec. Milan Tretjak, vodja Krajevne enote Črna Milan Golob in dosedanji predsednik Sveta OE Slovenj Gradec Jože Jeromel.

Iz sosednjih gozdnogospodarskih območij so najbolj skrbni

lastniki gozda naslednji: iz OE Nazarje Albin Robnik, iz OE Maribor Franc Oman in iz OE Celje Slavko Ločniškar. Vsi dobitniki priznanj dosledno upoštevajo načela gozdarške stroke, redno in vestno opravljajo gozdnogojitvena in varstvena dela v gozdu ter sprotno skrbijo za vzdrževanje gozdnih prometnic. Pri gospodarjenju z gozdom upoštevajo večnamensko vlogo gozda. Aktivni so tudi pri izobraževanju in usposabljanju lastnikov za varno delo v gozdu. Priznanja najbolj skrbnim lastnikom so podelili za dosedanja prizadevanja in skrb za gozd in vzpodbudo za

nadaljnje skrbno delo v gozdu. Naj jim ta priznanja dajo nadaljnjo pozitivno energijo tudi pri prenašanju izkušenj in znanja o gozdu in delu v njem na mlajše rodove.

Koroškega najbolj skrbnega lastnika gozda Janeza Kočnika je komisija ZGS OE Slovenj Gradec izbrala na osnovi strokovnih kriterijev iz skupine šestih najbolj skrbnih lastnikov gozda posameznih krajevnih enot, saj imamo v slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju veliko prizadevnih lastnikov gozdov. Njihova prizadevnost in skrb se odražata v bogatih in

lepih koroških gozdovih. V KE Mislinja so za najbolj skrbnega lastnika gozda izbrali Danila Rošerja, p. d. Pačnika, s Tolstega vrha, v KE Slovenj Gradec Franca Plevnika, p. d. Pegana, z Brd pri Šmartnem pri Slovenj Gradcu, v KE Dravograd Vinka Hanžeta, p. d. Kučija, iz Sv. Danijela, iz KE Prevalje Marka Močilnika, p. d. Škofa, iz Lokovice in v KE Radlje Antona Nabernika, p. d. Tratnika, iz Šentjanža nad Dravčami. Območnega najbolj skrbnega lastnika gozda Janeza Kočnika in ostale krajevne najbolj skrbne lastnike bomo predstavili v naslednji številki *Viharnika*. Vsem čestitam!

Najbolj skrbni lastniki gozda v letu 2006

Janez Kočnik na podelitvi priznanj najbolj skrbnim lastnikom gozda

Janez Kočnik v družbi (z leve) z vodjo KE Črna Milanom Golobom, vodjo ZGS OE Slovenj Gradec Milanom Tretjakom in predsednikom Sveta OE Slovenj Gradec Jožetom Jeromlom

Informativni gozdarski storži v novembru

— Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ☎ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec —

Letošnji november je bil proti lanskemu še kar toplej, saj se je lanska zima pričela že iz 21. na 22. november, ko nas je zasulo z debelo snežno odejo. Ta pa je obstala čez vso zimo. Sneženi so bili letošnji novembrski dnevi le v višjih predelih. Že v začetku meseca je sneg pobelil vrhove koroških gora. Peca je bila bela nad 1300 m nadmorske višine še 3. in 4. novembra. Ponovno je bil bel vrh Uršlje gore v noči 13. novembra, v dopoldanskem času je 20. novembra v obliki snežnih neviht padalo nad 1200 m (Preval med Toplo in Koprivno). 24. smo imeli v dolini dež, v višjih predelih nad 900 m nad morjem pa je snežilo. Višji vrhovi so ostali pobeljeni le dan ali dva, saj je bila snežna odeja tanka, tako da so tudi pogodbeni »plužači« lahko ostali doma. Smo se pa veselili dni brez padavin vsi, ki delamo na terenu – gozdarji in kmetje. Smeji pa se tudi gradbincem, saj so delo lahko nemoteno opravljali ves november. Vsi smo izkoristili nepadavinske dneve.

predvsem oblačno do delno oblačno vreme s prevladujočimi najnižjimi jutranjimi temperaturami okrog 5 °C (razen 25. in 26. novembra, ko smo namerili okrog 0 °C). Iz amaterske vremenske beležnice je razvidno, da je bil v novembru na Koroškem delež jasnih in delno jasnih dni 37 %, oblačnih in delno oblačnih dni pa 50 %. Delež dni z dežjem je bil 13 %, vendar pa je bila količina padavin zelo mala, to pa že vpliva na zmanjšanje nivoja vode v strugah potokov in rek. V kolikor ne bo v decembru sneženih padavin, kopna zemlja pa bo zmrznila, se lahko nadajamo suše.

V koroških gozdovih in pisarnah koroških gozdarjev je bilo ves november živahno. Revirni gozdarji so imeli na terenu veliko dela z označbo dreves za posek v zasebnih gozdovih, s končnimi prevzemi in obračuni gojitvenih in varstvenih del v zasebnih gozdovih, sofinanciranih po nacionalni shemi, kontrolami opravljenih del, pripravo gojitvenih

in varstva v zasebnih gozdovih) izplačane do 29. decembra letos. V decembru bodo lastniki gozdov dobili tudi plačane vzpodbude za opravljeno delo obnove in nege, obračunane po nacionalni shemi (samo proračunska sredstva RS). Zaradi pomanjkanja proračunskega denarja za varstvo gozdov v letu 2006 pa bodo

narsko obarvan. Delavke drevesnice Omorika z Mute so za potrebe ZGS s predhodno označenih dreves gorskega javorja nabirale semena (skupina semenjakov pri Lazijenuku na Zg. Gortini) in storže z izbranih semenskih dreves smreke na Tolstem vrhu nad Mislinjo (semenski sestoj smreke in macesna). Nabiranje

Predavateljica Natalija Postružnik in člani delovne skupine za stike z javnostmi na Mašunu

Kaj je gozdna pedagogika?

Do 17. novembra se je na Koroškem izmenjevalo predvsem jasno do delno jasno vreme z najnižjimi jutranjimi temperaturami pod 0 °C (4. novembra okrog -4 °C), čez dan pa se je zrak segreval na 5 do 11 °C. Po 17. novembru je prevladovalo

objektov za naslednje leto in drugih rednih del. Iz Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja so sporočili, da bodo subvencije za vlaganje v gozdove po EPD 2006 (EU vzpodbude za opravljena dela obnove, nege

lastniki gozdov prejeli plačane vzpodbude (nacionalna shema) za varstvena dela (zaščita sadik, preventivno varstvo ...) v začetku leta 2007. O prenosu plačil vzpodbud za opravljena varstvena dela iz letošnjega leta v leto 2007 bodo iz ZGS lastnike še obvestili.

Gozdarje ZGS OE Slovenj Gradec in GG Slovenj Gradec je s Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije službeno obiskal na novo imenovani regionalni upravitelj za področje gozdarstva Franc Nabernik, ki opravlja svoje delovne obveznosti za imenovani sklad tudi v državnih gozdovih koroškega gozdnogospodarskega območja. Med gozdarji so potekala usklajevanja in priprave za podpis pogodbe za planirana dela v državnih gozdovih v letu 2007 med koncesionarjem GG Slovenj Gradec in SKZG.

November je bil tudi seme-

mena in storžev je potekalo pod nadzorom javne gozdarske službe. 7. novembra si je skupino semenjakov gorskega javorja ogledala in izvedla popis dr. Maja Kraigher iz Gozdarskega inštituta. Kontrolo izvajanja semenarske službe v OE Slovenj Gradec in praktičnega poteka nabiranja ter nadaljnje obdelave gozdnoreprodukcijskega materiala je izvedel tudi gozdarski inšpektor Drago Križan. Ob prisotnosti vodje odseka za gojenje in varstvo gozdov v OE Slovenj Gradec Gorazda Mlinška je 22. 11. 2006 izvršil nadzor v drevesnici Omorika.

21. novembra je v prostorih ZGS OE Slovenj Gradec potekala javna predstavitev osnutka dolgoročnega načrta Pohorskega lovsko upravljaljskega območja. Predstavniki organizacij delujočih na območju lovsko upravljaljskega območja so se seznanili s smernicami

upravljanja s prostoživečo divjadjo na omenjenem območju za obdobje desetih let. Načrt je predstavil Zdravko Miklašič (ZGS OE Slovenj Gradec).

Gozd je vse bolj zanimiv za različne javnosti, zato je zelo pomembno, kako ga znamo predstaviti najrazličnejšim uporabnikom. Kakšni so načini predstavitve in uporabe gozdnega prostora, smo izvedeli od predavateljev na posvetu z naslovom »Doživeti in spoznati gozd«. Posvetovanje so organizirali 9. septembra 2006 pod vodstvom Turistične zveze Slovenije strokovnjaki Tehničnega muzeja Slovenije in Zavoda za gozdove Slovenije. Udeležencem posvetovanja je mag. Vlado Vilman (Tehnični muzej Slovenije) predstavil Gozdno učno pot (GUP) Bistra, o delovanju Zavoda Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem na Vrhniki je spregovorila Marjana Zakrajšek, o doživljajskih vidikih vodenja po gozdnih učnih poteh pa je razglabljal spec. Tone Lesnik (ZGS). Hedvika Jenčič (ZGS OE Maribor) je opozorila na pomen gozdne pedagogike in usmeritve učenja o gozdu v gozdu. Predstavila nam je tudi naloge Evropske mreže gozdne pedagogike, ki so bile podane na srečanju gozdnih pedagogov in zainteresiranih

Udeleženci posvetovanja »Doživeti in spoznati gozd« v Bistri

za gozdno pedagogiko letos v Šopronu na Madžarskem. O gozdni pedagogiki razmišljamo tudi člani Koroškega gozdarskega društva. Mag. Breda Ogorevc (MOP) je bila v svojem podajanju o interpretaciji narave mnenja, da je za boljšo predstavitev naravnih zanimivosti bolj pomemben prijeten oseben stik kot suhoparne teoretične predstavitve. Simon

Resman (ZGS OE Bled) nas je prepričal, da je tudi pot ob potoku zanimiva in poučna; v blejskem gozdnogospodarskem območju so naredili novo gozdno učno pot – Vodno pot Grabnarca.

27. in 28. novembra je v Gozdarski hiši na Mašunu potekal izobraževalni dogodek Oddelka za stike z javnostmi (ZGS).

Članom Delovne skupine za odnose z javnostmi sta v okviru delavnice na temo odnosi z javnostmi predavala mag. Natalija Postružnik in Aleksander Salkič. Oba sta strokovnjaka iz Slovenskega društva za odnose z javnostmi in predavata na Šoli za odnose z javnostmi. Predavateljica nas je uvedla v odnose z javnostmi, predavatelj pa je razglabljal o kriznem komuniciranju.

V novembru je v OE Slovenj Gradec potekal dokončni izbor najbolj skrbnega lastnika gozda v letu 2006. Izmed šestih v krajevnih enotah izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozda je bil za najbolj skrbnega lastnika v koroški gozdnogospodarski enoti izbran Janez Kočnik, p. d. Končnik, iz Tople (KE Črna). Janeza Končnika in ostalih pet najbolj skrbnih krajevnih lastnikov gozda bomo predstavili v naslednji številki *Viharnika*.

Prebrali ste Gozdarske storže, iz katerih so se kot semena vsuli na papir predvsem gozdarski dogodki, s katerimi sem bil bolj tesno povezan avtor storžev. Zanimivih dogodkov in aktivnosti v koroških gozdarskih vrstah je bilo še veliko več!

Stol velikan v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri

Zgodovina motornih žag na štoru (Mašun)

Srečanje zrelejšše generacije gozdarjev

Maks Sušek, fotografije Janez Skerlovnik

Pripadniki zrelejšše generacije Društva Koroških gozdarjev in njihove partnerke so v zadnjem oktobrskem četrtku doživeli prijetno druženje, ki ga je organiziralo naše društvo z gozdarji Krajevne enote zavoda za gozdove v Radljah ob Dravi. Dan, ki smo ga tako lepo in vznemirljivo preživeli, bo ostal v naših srcih, ki že od nekdaj veljajo za izvir življenjskih moči in duhovnosti. Srečanje ob parku Radeljskega dvorca je bilo pristrčno in obetavno. Srečala se je skupina posameznikov, ki so mnoga leta združevali vrednote svojega življenja in začutili toplino ob spoznanju, da vrednote tradicije niso pozabljene. Sledila je lepa panoramska vožnja mimo Hrastnikov in Koglerjeve kapele ter Dajnika do cerkve sv. Antona. Ob pogledu preko Drave smo občudovali prelepo kulturno krajino, ki že več stoletij kaže značilno pokrajinsko sliko pohorsko-kozjaškega področja.

Gorska kulturna krajina

Navezanost našega kmeta na lastno zemljo je doslej še vedno premagovala vse socialne družbene tokove. Ti hribovci so tudi ohranili našo kulturo. Dravska dolina je bila namreč pod tujim vplivom germanizacije, hribovci pa so ostali zvesti svojemu izvoru. So pa zato bili bolj osamljeni in redkobesedni. Urbanizacija in industrializacija je v drugi polovici prejšnjega stoletja močnejše zajela tudi Dravsko dolino. Z zadovoljstvom se spominjamo, kako je gozdarstvo z intenzivno gradnjo cestnega omrežja omogočilo hribovcem tesnejši stik z dolino. Skupno z izgrajenim električnim in telefon-

skim omrežjem so se razlike med dolino in gorskim svetom postopoma zmanjševale. Spreminjata pa se tudi miselnost in značaj ljudi. Dejavniki porabniške družbe so tako zajeli tudi ta gorski svet, ki smo ga starejši gozdarji doživljali še z lepimi tradicionalnimi vrednotami.

Ob krajšem razgledovanju daljne in bližnje okolice nas je predsednik krajevne skupnosti Sv. Anton gospod Branko Kanop povabil v cerkev, ki je na 854 m visokem hribu značilna veduta osrednje Dravske doline. Ko pa vstopiš v njeno notranjost, te v trenutku prevzame veliko spoštovanje do teh gornikov, ki so v takratnih razmerah izgradili tako velik in čudovit hram. Gospod Branko nas je zelo lepo seznanil z zgodovino cerkve in njene okolice. Izvedeli smo, da je bila cerkev pozidana v letih 1681 do 1683. Je zelo prostorna, saj v dolžino meri trideset metrov. Po požaru 1874. leta ima sedanjno triladijsko podobo s štirimi lepo opremljenimi oltarji. Cerkev bogati tudi osemnajst slik, ki prikazujejo čudeže sv. Antona Podovanskega.

Branko Kanop – predsednik KS Sv. Anton

Ob sproščenem razgovoru smo vedno bolj občudovali voljo in moč ljudi, ki so vse to ustvarili. Vzpodbujen od naših vtisov nam je g. Branko omenil še legendo o cerkvi sv. Antona, ki jo je povzel po zapisu Mari-

je Makarovič v publikaciji Sv. Antona na Pohorju:

»Kjer je danes glavni oltar, je rasla stara breza. Na njej so našli obešeno podobo sv. Antona Podovanskega. Ljudje so to sprejeli kot sporočilo, da želi imeti sv. Anton cerkev na tem kraju. Ampak niso pa bili pri volji na tako visokem in neprimernem kraju zidati cerkve, zato so prenesli podobo na prikladnejše nižje mesto, vendar je podoba že naslednji dan spet visela na stari brezi. Tako so se odločili za zidavo na tem mestu.«

Cerkev sv. Antona je zaradi svoje posebnosti postala znana romarska cerkev. Že od druge polovice 19. stoletja pa vse do danes, ob praznovanju patrona sv. Antona prihaja sem množica romarjev.

cerkev Sv. Anton na Pohorju

Ob zaključku obiska cerkve sv. Antona smo se pogovarjali še o začetni poselitvi tega področja. Prve omembe kmetij segajo v 15. stoletje. Veliko kmetij je ohranilo svoja domača imena vse do danes, kar priča o njihovi vztrajnosti. Širši družbeni tokovi jim niso bili vedno naklonjeni, preživele pa so do sedaj vse deagrarizacijske tokove pa tudi idejo kmečkih skupnosti s skupnimi hlevi. Gozdarji smo bili vedno na njihovi strani, saj nas njihova vztrajnost in narava gozda nenehno spodbujata k razmišljanju o veliki življenjski moči kot rezultatu evolucije. Zato smo se v optimističnem vzdušju poslovili in zahvalili aktualnemu predsedniku Sv. Antona. Nadaljevali smo našo panoramsko pot do antonskega Kapnika ter od tu naprej v predele temnih pohorskih

gozdov k partizanski bolnišnici »Svoboda«. Od kamionske ceste do bolnišnice smo med hojo ob stezi občudovali lep smrekov sestož z veliko in kakovostno proizvodnjo, ki je danes dobra osnova za bodočo sonaravno gospodarjenje.

Bolnišnica »Svoboda« in Paherniki

O partizanski bolnišnici »Svoboda« smo od naše kolegice Zdenke Jamnik izvedeli, da so pod vodstvom dr. Ivana Kopčarja – Paučka domačini, aktivisti OF, v aprilu leta 1945 na zahodnem Pohorju zgradili šest konspirativnih bolnišnic. Kot zadnja je bila zgrajena bolnišnica »Svoboda«. Od takrat je torej minilo že 60 let. To je že taka časovna razdalja, ko je mogoče že dokaj objektivno presojeti vrednote upora našega naroda zoper okupatorja Slovenije. Ob pogledu v bolniško sobo in prostor z operacijsko mizo nas je pretreslo spoznanje, v kako nemogočih okoliščinah so ti ljudje živeli. Bolniško osebje z okoliškim prebivalstvom je storilo vse, kar je bilo mogoče, da so reševali življenja in lajšali trpljenje ranjencev. Ta izreden čut solidarnosti in požrtvovalnosti za sočloveka bi moral biti dobra sopotnica za današnje dni.

Pred dobrim letom je Koroško gozdarsko društvo imelo strokovni ogled Pahernikovih gozdov. Tokrat pa smo se ustavili pri spomeniku Franja Pahernika na Samčevem zaradi lepega razgleda na pestro kulturno krajino z nekdanjimi najvišjimi kmetije na severnem pobočju Pohorja (1250 m.n.m.).

Spomenik ing. Franju Paherniku

Ribniško – Lovrenško podolje

Seznani smo se z biografijo Pahernikove rodbine, ki je bila tesno povezana z življenjem in razvojem Vuhreda in njegove okolice. Gre za rodbino, ki je veliko prispevala pri preprečevanju asimilacije z velikim sosedom. Več stoletij je bila osrednja Dravska dolina povezana na avstrijska središča. Zaradi utesnitosti in slabe povezave skozi vso zgodovino vse do začetka prejšnjega stoletja v tej dolini nismo imeli prepoznavnega pisatelja, pesnika ali kake druge vplivnejše osebnosti, ki bi prebujala narodno zavest. Takrat se je začel aktivno vključevati v življenjske tokove Vuhreda s širšo okolico Franjo Pahernik. In tako smo se začeli pogovarjati o domačinu, ki je razodeval posebno energijo, ki se je vselej odražala pri njegovem delovanju v takratnem okolju. Svojo naravno osnovo je oplemenitil s študijem gozdarstva na Dunajski univerzi, kjer je 1905. leta tudi diplomiral.

Bolnišnica »SVOBODA«

Po vrnitvi na domače posestvo je pristopil k načrtnemu gospodarjenju. Njegovo življenjsko pot so vedno in povsod spremljale vrednote znanja, poštenosti, socialnega čuta in kulture. Poznana je bila njegova osebna skromnost. Njegova narodnostna usmerjenost pa je imela za te kraje v tistem času neprecenljivo vrednost.

Po prevzemu posestva je bila vidna popolna sprememba pri gospodarjenju z gozdom. Povsem je opustil vse dotedanje načine gojitvene tehnike in začel uvajati novo bolj sonaravno smer gojenja gozdov in to prenašal tudi na vsa druga področja gospodarjenja. Z lastnimi sredstvi je leta 1913 zgradil osnovno šolo na Bolfenku v Hudem Kotu. Leta 1919 je v Vuhredu zgradil žago na parni pogon, že 1910. leta pa elektrarno. Leta 1907 se je aktivno vključeval v razreševanje socialnih in narodnostnih težav. Izvoljen je bil v vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in tako pospeševal slovensko šolstvo v narodno ogroženih obmejnih krajih. Ob razpadu avstro-ogrske monarhije se je aktivno vključeval pri uvajanju in organiziranju novih državnih, izobraževalnih in kulturnih institucij v osrednji Dravski dolini. V letih 1931–1935 je bil Franjo Pahernik narodni poslanec Narodne skupščine v Beogradu. Bil je tudi prvi župan 1933. leta novoustanovljene občine Vuhred. Od ustanovitve do okupacije 1941. leta je bil predsednik društva Sokol Vuhred-Marenberg in bistveno prispeval k izgradnji, za takratne razmere impozantnega, sokolskega doma z nogometnim igriščem.

Takoj po okupaciji Jugoslavije so več zavednih družin iz osrednje Dravske doline odvedli v zapore Meljske kasarne v Mariboru. Med njimi je bila tudi Pahernikova družina. Od tu so bili nato izseljeni v Liko. Okupator jim je zaplenil vse premoženje. V izgnanstvu je tik pred koncem vojne tragično preminil v taborišču Jese-novac na Hrvaškem sin Vojko. Po vrnitvi iz izgnanstva ob koncu 1945. leta sta bila Franjo in Marija Pahernik v celoti razlaščena in brez odškodnine. V decembru je bila nacionalizirana še Pahernikova žaga.

Do vrnitve premoženja decembra 1992. leta je z gozdovi gospodaril gozdni obrat v Radljah. Skoncepcijo intenzivnega gospodarjenja na osnovi nege je Pahernikov gozd kakovostno še nadalje bogatel. Gospa

Vida Marija Ribnikar (rojen Pahernik) je po smrti očeta in matere podedovala celotno posestvo. Iz spoštovanja do svojega očeta in njegovih vrednot ter iz svojih lastnik humanitarnih nagibov je lani v septembru postavila temelje Pahernikove ustanove z namenom podeljevanja štipendij študentom gozdarstva Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. S spodbujanjem znanstvenoraziskovalne dejavnosti pa bo zagotovljeno tudi vzorno sonaravno gospodarjenje.

Razgreti od vtisov na račun pestrega pogovora o zanimivi pohorski družini smo se zapeljali do kipa, ki simbolizira ustanovitev Pahernikovega sklada.

Kip kiparja Jirija Kočice

Postavljen kip je del projekta, ki bo prikazal neločljivost resnične gozdarske stroke od kulture. Na izdelavo tega kipa in njegovo postavitev daleč od urbanističnih središč so vplivale poteze gospe Vide Ribnikar, s katerimi je omogočila ustanovitev sklada.

V nadaljevanju lahko pričakujemo nove izvirne izpovedi umetnika Jirija Kočice in še koga. In ko je umetnik ob postavitvi tega kipa za trenutek

obstal ter premišljuječe gledal na svojo bogato in zanimivo skulpturo, je polglasno izrekel besede: »In četudi je kip samostojni glasnik sredi velikega gozda, je njegovo sporočilo v sozvočju s slehernim semenom in slehernim novim kritjem.«

Udeleženci tega srečanja smo duhovno bogatejši nadaljevali pot proti Pahernikovi smreki. Ob kratki poti med cesto in Pahernikovo smreko vsakega obiskovalca tega dela gozda presenetijo mogočna drevesa na sorazmerno majhnem prostoru. Pri tem še posebej izstopa za današnje razmere že orjaška smreka s premerom 133 cm, ki smo jo v spomin na ing. Pahernika poimenovali kar Pahernikova smreka. Revirni gozdar Janez Skerlovnik nam je razložil, da smo del tega gozda zaščitili in s tem omogočili, da na sicer majhni površini zaživi naravni raziskovalni laboratorij. Zaradi sonaravne koncepcije pri gospodarjenju smo še posebno pozorni na individualne značilnosti posameznih dreves. Zato ni zgolj slučaj, da nas je ves dan na vseh točkah spremljala človeška prisotnost na tem našem prelepem koščku slovenske zemlje.

Če smo se med panoramsko vožnjo in v cerkvi sv. Antona ogrevali, nadalje preko bolnišnice »Svoboda« in Samčeve osame v nemali, smo ob Pahernikovi smreki vzplamteli za nova prijetna srečanja. Lepo je, če si mladost in zrelost podajata roko. Kolegicam Jerneji in Zdenki ter kolegu Janezu za prisrčnost in požrtvovalnost lepa hvala!

Ob Pahernikovi smreki

Okrasna božična in novoletna drevesa

V imenu gozdarjev ZGS OE Slovenj Gradec zapisal

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., vodja odseka za gojenje in varstvo gozdov, OE Slovenj Gradec

Bližajo se božični in novoletni prazniki. Praznično vzdušje si lahko ustvarimo z okrasitvijo božičnega in novoletnega drevesa. Okrasna božična drevesa lahko dobimo v gozdu, na namenskih negozdskih površinah ali v drevesnicah. Pridobivanje okrasnih dreves poteka po navodilih javne gozdarske službe. Okrasna drevesa iz gozda lahko pridobivajo po Zakonu o gozdovih lastniki gozdov in v državnih gozdovih Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije oz. fizične osebe, ki imajo s skladom sklenjeno pogodbo le na podlagi izdane odločbe o usmeritvah in pogojih za pridobivanje okrasnih dreves. Za okrasna drevesa, pridobljena v gozdu, gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije izdajo lastniku gozdov poleg

odločbe obvezno še plombe za označevanje teh dreves. Tudi ostala okrasna drevesa, pridobljena v drevesnicah in na ostalih namenskih negozdskih površinah, morajo biti opremljena s plombami, odločbo pa zamenjuje račun, na katerega se vpiše število plomb.

Zavod za gozdove Slovenije je plombe za označevanje okrasnih dreves razdelil na območne enote, lastniki gozdov pa jih dobijo na vaši krajevni enoti. Plombe so samolepljive nalepke rumenozelene barve z letnico 2006 in oznako izvornega gozdnogospodarskega območja. Okrasna drevesa se označi s plombo najkasneje na kamionski cesti oziroma v drevesnici. Prodajalci okrasnih dreves morajo imeti izdane odločbe oz. kopije odločb. Re-

virni gozdarji izdajo posameznemu lastniku gozda do 25 plomb brezplačno. Za lastnike gozdov, ki bodo vzeli več kot 25 plomb, velja enotna bruto cena za vse prevzete plombe 54 SIT ali 0,23 € za plombo. Drevesnice in podjetja ter drugi, ki namensko vzgajajo okrasna drevesa, dobijo plombe na območni enoti v odseku za gojenje in varstvo gozdov. Gozdarji usmerjajo lastnike gozdov in podjetja v okviru možnosti, da okrasna drevesa pridobivajo na presekah, na infrastrukturnih objektih ter na zaraščajočih površinah. Na gozdnih površinah pa mora pridobivanje potekati po principih nege in varstva gozdov.

Naše tradicionalno okrasno božično drevo je smreka. Jelke zaradi ogroženosti in redkosti gozdarji ne priporočajo, tisa

pa je zaščitena drevesna vrsta. Pridobivanje in označitev tise za okrasno drevo je kaznivo dejanje!

Z navodili izdajanje in obliko plomb so poleg Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano seznanjeni tudi Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano, Policija, Carina in Tržni inšpektorat Republike Slovenije. Nadzor nad izdajanjem plomb in pravilno uporabo le-teh izvajajo inšpektorji Inšpektorata Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano.

Pri krašenju božičnega in okrasnega drevesa, lahko pa tudi smrekove ali kakšne druge veje, vam koroški gozdarji želimo veliko usvarjalnosti, v prihajajočem letu pa veliko zdravja, zadovoljstva in medsebojnega sodelovanja!

Gradnje IGEM, d. o. o., v letu 2006

Petra Krevh

Zima se letos kar noče prikazati, nam in investitorjem pa je verjetno kar prav, saj bo morda ostalo kaj sredstev in bomo na mesto pluženja lahko popravili kakšen odsek ceste več.

Mi smo z delom v letu 2006 dokaj zadovoljni, saj smo dokončali kar nekaj objektov, ki so nam lahko v ponos. Kot smo že pisali v Viharniku, smo izgradili najnovejšo pridobitev na GTC Kope, in sicer sedežnico na Ka-

štivniku. Na Prevaljah smo izvedli rekonstrukcijo skladišča v trgovino za Koroško kmetijsko zadruho. V novembru smo zaključili z deli na stanovanjskem bloku Slovenj Gradec, prav tako so dokončana naša dela na trgovskem centru Lidl. Med poletnimi počitnicami smo izvedli prvo fazo rekonstrukcije OŠ Šmartno ter uredili nove pisarne v podjetju Styria Vzmeti, d. o. o., na Ravnah. Dokončali smo dela na komunalni

ureditvi poslovne cone Ravne ter rekonstruirali še mnogih manjših objektov. Uredili smo naslednje ceste:

- Mostnar-Marošek
- Gradiški križ-Rutnik
- Sveti Urban-Ažnoh
- Ržen-Krevh
- Vošner-Dobravaska vas
- Podgorje-Suhi dol
- Svetina-Bošnik
- Tomšičeva ulica
- Robnikov jarek
- Brda-Merkač

- Krpač-Fišer
- Zavrh
- Švičeva ravna-Trbos
- Celovška cesta

Pod nadzorom gozdarjev ZZG OE Slovenj Gradec smo vzdrževali gozdne prometnice na Koroškem.

Pričeli smo tudi z izvajanjem del, ki se bodo nadaljevala v letu 2007:

- komunalna infrastruktura podjetniške cone Radlje ob Dravi
- rekonstrukcija Šolskega centra Slovenj Gradec
- obvoznica Vič

Želimo, da bi bilo leto 2007 prav tako uspešno kot letošnje.

Ob izteku leta želimo vsem bralcem Viharnika, poslovnim partnerjem in uporabnikom naših storitev veliko lepih trenutkov, predvsem pa zdravja in sreče v letu 2007.

Strokovna ekskurzija lastnikov gozdov v Beli krajini

Besedilo in foto.: Avgust Kunc, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove, Območna enota Slovenj Gradec

Včasih je dobro pogledati urejenost sosedovega dvorišča, da znaš oceniti svojega.

10. novembra letošnjega leta je ZGS KE Slovenj Gradec organizirala strokovno ekskurzijo lastnikov gozdov v revirjih Pameče in Gola-vabuka v gozdove območne enote Novo mesto.

Namen ekskurzije je bil spoznati gospodarjenje z bukovimi gozdovi in belokranjskimi stelniki.

Spolno mero dobre volje smo se podali na pot s prelepe Koroske, kjer prevladujejo temni gozdovi smreke (85 %), v južne kraje Slovenije, kjer je smreke le za vzorec.

Dopoldanski del ekskurzije je minil ob ogledu gozdov GGE Brezova reber. Enota meri 1717 ha in jo v celoti pokriva istoimenski revir. Prevladujejo državni gozdovi, zasebnih je le 4,5 ha. Na vrtačasto in blago valoviti kraški planoti je na nadmorski višini med 300 in 500 m največ bukve. Gre za bogate gozdove s povprečno lesno zalogo 425 m³/ha in prirastkom

co lesne mase in pustili, da se obnovijo po naravni poti. Po uspešni naravni obnovi so izvedli končni posek. Mladje so izpopolnjevali s sadnjo smreke, macesna in zelene duglazije. Z nego so odstranjevali predvsem nekvalitetne osebke (negativna izbira).

Za povojni način gospodarjenja so značilne planske sečnje, predvsem v bližini pravih poti. Gole površine so posadili s smreko, del pa se jih je naravno obnovil. Umetni sestoji smreke so danes nekvalitetni in podvrženi močnim napadom podlubnikov.

Koncem 60. let prejšnjega stoletja je mlajši rod gozdarjev začel s temi gozdovi gospodariti na sonaraven način in na principih pozitivne izbire.

Na primeru dveh ploskev, ki so jih gozdarji pred 35 leti izločili v raziskovalne namene, smo videli razlike med gozdom, kjer so izvajali intenzivno gospodarjenje, in gozdom, kjer je bil razvoj prepuščen naravni poti. Lesna zaloga na obeh ploskvah je podobna (preračunana na

Revirni gozdar inž. Stane Pirc že 35 let gospodari v teh gozdovih, ki so sestavni del njegovega življenja. Svoje znanje in izkušnje nam je tudi zato predstavil izredno slikovito.

Lastniki gozdov so se po predstavitvi rezultatov intenzivno vključevali v razpravo o učinkih redčenja.

Če že zaideš na Dolenjsko, potem ne smeš mimo vinske kleti. Na kratkem postanku smo si ogledali proizvodnjo značilnih vin Metliške vinske kleti, časa za degustacijo vin pa je bilo premalo.

Popoldne smo strokovno ekskurzijo nadaljevali v Beli krajini, kjer smo si pri vasi Drašiči ogledali značilne belokranjske stelnike. Še pred štiridesetimi leti so v njih pridobivali predvsem stelo za živino, saj je bil stalež živine precej večji kot danes. Obsežne površine, ki so jih poraščale orlova praprota, jesenska ter pomladanska resa, so kmetje kosili. Zaradi pomanjkanja gospodarskih gozdov so na stelnikih gospodarili z nekaterimi drevesnimi vrstami,

kot so breza, graden, jelša in tudi rdeči bor. Les so uporabljali za gradnjo oz. za kurjavo.

Po prenehanju rednih košenj so se nekoč obsežni stelniki (cca. 10.000 ha površin) zrasli s pionirskimi drevesnimi vrstami (breza, trepetlika, rdeči bor), ponekod z rastiščno primernimi gospodarskimi vrstami (graden, dob, jelša), na najbolj zakisanih tleh pa tudi s smreko.

Gozdarji so že v šestdesetih letih prejšnjega stoletja zaznali proces zaraščanja stelnikov, zato so na kar nekaj večjih področjih (Mlake, Lokve, številne vaške »gmajne«) stekli poskusi melioracije in zasaditve s tujimi drevesnimi vrstami (zeleni bor, smreka, duglazija, rdeči hrast). Večina nasadov (razen duglazije) se je odlikovala z izjemno rastnostjo in velikimi prirastki (do 25 m³/ha/leto). Bolezni (mehurjevka), vremenske ujme (vetrolomi) in podlubniki so te sestojne močno poškodovali. V nastalih vrzelih se izjemno dobro pomlajuje zeleni bor, tudi smreka, graden in beli gaber, tako da bodo imeli bodoči sestoji bolj naravno podobo.

Z namenom ohranitve nekdanje rabe prostora so gozdarji ohranili le nekaj manjših stelnikov, kjer lastniki s sofinancirano košnjo vzdržujejo stelnishko vegetacijo.

Z ogledom stelnikov smo strokovni del ekskurzije končali, družabni del s kosilom pa smo nadaljevali na kmečkem turizmu pri Simoniču na Drašičih.

Naravna obnova bukovih sestojev v GGE Brezova reber

Odrasel bukov gozd v GGE Brezova reber

11 m³/ha. Načrtno gospodarjenje s temi gozdovi ima bogato zgodovino. Prve načrte zanje je že leta 1893 izdelal Leopold Hufnagel. Do leta 1934 je s temi gozdovi gospodaril grof Auersperg, od takrat dalje pa so v državni lasti.

V 110 letih se je način gospodarjenja menjal. V času grofa je bilo gospodarjenje šablonsko: ko so bili sestoji stari 60 let, so posekali približno polovi-

530 m³/ha). Velika razlika obstaja v kvaliteti sortimentov in vmesnih donosih. Na gospodarjeni ploskvi prevladuje v prvi četrtini debla 80 % lesa za žago in furnir, na ploskvi brez ukrepanja pa 80 % drv. Na ploskvi, kjer se je gospodarilo, je bilo z vmesnimi sečnjami posekanih 400 m³ lesa/hektar. Ogledali smo si še nego bukovega letvenjaka in potek naravne obnove bukovih sestojev.

Ogled bukovih gozdov v GGE Brezova reber

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ❸ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Uršlja gora ali Plešivec je koroška gora, ki jo lahko opazujete z bližnjih in oddaljenih planin po Sloveniji. Poleg Pece je najbolj obiskana gora. Na njo se radi vzpenjajo stari in mladi v vseh letnih časih. Tudi jaz imam rad nekdanjo plešavo goro. Na njo se ne vzpenjam sam, pogostokrat sva kar dva – jaz in moj stari klobuk. Kljub častitljivi starosti se ne pritožuje nad hojo po strmi planinski poti do cerkve sv. Uršule. Ko je bil moj stari klobuk še mlad, si lahko z njim zajel vodo iz bistrega studenca. Vztrajno se drži moje prepotene glave. Kljubuje vetrovim sunkom, vpija deževne kaplje in ne dovoli, da bi moja glava bila takoj mokra. Na soncu jo varuje pred pripeko, pod njim je prav prijetna mikroklima. Varuje me tudi pred hrupom, saj si ga brez težav povlečem na ušesa. Je moj varuh. Varuje mojo skuštrano glavo, tako kot varujejo gozdovi našo zemeljsko kroglo. Kjer ni gozda, je zemeljska površina pusta – od viharov vetrov obrušena, od hudourniških vod razbrazdana in sprana, od mraza razdrobljena, od peklenske vročine razpokana. V spomladanskem jutru sva se podala peš na Uršljo iz Jazbine – jaz in moj klobuk. Na vrh sva krenila od Šisernikove kapele po strmi planinski poti skozi gorski gozd smreke in macesna. Na suhih sončnih grebenih pa sva počivala pod krošnjami posameznih rdečih borov. Bolj sva se bližala vrhu, bolj nizko je bilo drevje. Na prehodu iz gozda na zaraščajoči se planinski pašnik sva jo mahnila kar počez. Prebijala sva se skozi posamezne šope smreke in planinskega rušja, dokler nisva zagledala najvišje ležeče cerkve v Sloveniji, ob njej pa televizijski stolp. Obstala sva nad prepadnim robom in se zazrla proti Prežihovim Kotljam, železarniškim Ravnam na Koroškem ali nekdanjemu Guštanju. Lepo je vidna Kramovčeva Strojna – zadnji dom ljudskega pesnika Luka Kramovca. Čist je razgled čez

avstrijske gozdove vse tja do zasneženih vrhov Obirja in Svinje planine. Na severozahodu se razkazuje s svežo snežno odejo pokrita Peca – gora kralja Matjaža. Strma skalovita pobočja varujejo lepi gozdovi krvavo rdečega macesna. Že več kot dve stoletji kljubujejo posamezna macesnova drevesa močnim viharim sunkom vetra, globoko zakoreninjena v skalne razpoke. Korošci pravijo macesnovim stražarjem na skalnih planinskih grebenih tudi viharniki. Kaj pa pogled proti Pogorevcu in Olševi? Južna pobočja Pogorevca, poraščena z borovimi gozdovi, se spuščajo v dolino divje Jazbine. O bajtarjih na danes poraslih strmih pobočjih Pogorevca je pisal tudi Prežihov Voranc. Pa kaj bi ti razlagal o življenju holcarjev, pavrov in knapov pod osojnimi grebeni Uršlje gore, saj te divje kraje bolje poznaš od mene. Zelo si vesel mojih pogledov proti

Krupuhovi domačiji. Tam je bil tvoj dom. Več kot petdeset let te je nosil na glavi Krpuhov dedi. Ali se spominjaš tistih mladostnih časov pred sto in več leti? Še posebej pa gozdne krajine? V tistih časih, pa tudi še pred osemindesetimi leti, se našim gozdovom ni lepo godilo. Gozdovi niso imeli nobene vrednosti. Sekali so jih na golo, živina se je pasla vsepovsod. Les ni imel nobene vrednosti, hudourniki so odnašali skozi stoletja nastajajočo zemljo. Bile so gospodarske krize, z njimi pa tudi hudi časi za gozd. Vsa Slovenija je bila eno samo veliko erozijsko območje. Dragi moj klobuk, tudi gozdovom v Šaleški dolini ni bilo prizaneseno.

Ozrimo se tja proti Šoštanju, še bolj levo od termoelektrarniškega dimnika se v ozadju dviga ostri vrh Paškega Kozjaka. Na starih fotografijah zgornjega dela doline reke Pake je bil Kozjak neporaščen. Že

samo ime Kozjak nam pove, da so se v preteklosti po njegovih pobočjih pasle koze. Tudi ti, klobuk, si se v mladosti podil z mladim Krpuhovim dedijem za ovci po prisojnih pobočjih. Najraje so najraje silile na vrh Uršlje. Tam so poleg sočne planinske trave objedale grmovje in mlada gozdna drevesca. Onemogočale so naravno pomlajevanje. Uršlji gori so naredile plešo.

Po drugi svetovni vojni so ljudje svobodno zadihali, po povojnih letih pa so prišli boljši časi še za gozdove. Tudi našo državo je vojna gospodarsko izčrpala, bila je porušena in revna. Potrebna je bila obnova. Edino bogastvo v porušeni domovini je bil gozd. Državni politiki in gospodarstveniki so odredili planske sečnje in napotili v neprenehodne gozdove številne brigade. Po smrekovskih in drugih slovenskih gozdovih je bilo živahno. V planskih sečnjah so delali mladi z vseh koncev naše domovine. Na gozdarskih kartah smrekovskih gozdov so zapisana lokalna imena, kot so Hrvaški štori, Prekmurška bajta, Dunajska bajta ipd. Dragi klobuk, ti dobro veš, da so bili naši gozdovi brez cest. Gozdarji in »holcarji« so hodili na delo tudi po nekaj ur peš, v gozdu so ostajali kar ves teden. Kar spomni se, kako sta s Krpuhovim dedijem prebivala v skornatih bajtah. Bivališča, narejena iz smrekovega lubja, so bila pravo zatočišče pred vremenskimi neprijetnostmi. V njih ste imeli udobje – poleg kurišča je bilo iz smrekovih okroglic narejeno in s suho praproto in planinsko travo postlano ležišče. Prav prijetno je dišalo v njej po smoli, še bolj prijeten je bil vonj po friki in črni kavi. Frika je stara holcarska jed, polna energije, ki so jo gozdni delavci potrebovali za težko sekaško delo. Pa tudi sadnja sadik gozdnega drevja in negovalna dela so bila težavna in zahtevna.

Radi pa so vas sprejeli na samotnih kmetijah ali zaokrože-

nih posestih. Kmet si je uredil kmetijo kot celoto – hišo in hlev je postavil na zgornjem delu svojega »grunta«. Pod njima je imel njive, saj je navzdol lažje spravljal gnoj, na manj strmih pobočjih se je pasla živina, bolj strma pobočja okrog hiš pa še danes varuje gozd. Te zaokrožene gorske kmetije imenujemo celki.

Kako pa so spravljali les v dolino? Verjetno so bila tudi tebi prijetna druženja s furmani, ki so se najbolj veselili mrzlih zim z debelo snežno odejo. Ročno spravljen les so transportirali po zasneženih globačah in vlakah s konji, pa tudi kakšen vol je izvedel zelo nevarno in težko delo po sanincu. Hlude so zbirali skupaj v dolini na lesnih skladiščih; prvotno so jih splavljali po rekah, pozneje pa so jih prevažali po železniških tirih. Težko je bilo nekoč delo Krpuhovega dedija in drugih holcarjev.

In kakšno je delo v gozdu danes? Omenil sem ti že, da so naše »goše« ali gozdovi v preteklosti bili močno izsekani.

Da jih ne bi popolnoma uničili, so gozdarski strokovnjaki po letu 1948 uspeli prepričati politične veljake, da so po vsej Jugoslaviji – takratni skupni državi – prepovedali golo-sečnje in pašo živine v gozdu. Po vojni so se zavedali pomembnosti gozda, saj je prav ta varoval partizane in druge prebivalce pred sovražnikom. Pred petdesetimi leti so slovenski gozdarji pričeli načrtno gospodariti z gozdovi. Treba je bilo popisati stanje v vseh gozdovih. Večji del gozdov je bil izmerjen. Ali se spominjaš mladih pobov in punc, ki so v skupinah pod vodstvom taksatorjev premerili vsa drevesa, debelejša od deset centimetrov? Ti podatki in popis stanja gozdov so bili osnova za prve celovite gospodarske načrte o gozdovih. Gozdarji so prisluhnili gozdu in v njem pričeli gospodariti na sonaravni način. Spoznali so, da gozd niso samo drevesa, ki nam dajejo les. Gozdni prostor ima še veliko drugih vrednot – je sestavni del našega življenjskega

okolja, je rezervoar zdrave pitne vode; gozd nam daje kisik, v gozdu se sproščamo, v gozdu spoznavamo pestrost rastlinskega in živalskega sveta. V gozdu si nabiramo energijo ... Da je vrednost gozda oplemenitena tudi skozi lesene izdelke, to ti dobro veš. Klobuk, ali se dobro spominjaš svojega drugega lastnika? Rebernikov dedi – Striglov Jože je spoznal pod Uršljo goro Krpuhovo Lenčko. Stari Krpuh mu je poleg hčere dal tudi svoj klobuk. Z Lenčko in njegovim klobukom je vandral v dolino in se na Rebernikovem gruntu tudi ustalil. Rebernikov deda je znal ceniti les. Čeprav je bil samouk, je bil pravi mojster obdelave lesa. Vsak del posekanega drevesa – pa naj je bila to smreka, gaber ali lipa – je znal obdelati. Mnogo idej se je porodilo pod tabo, dragi klobuk, ko si varoval glavo Rebernikovega dedija. Veliko je naredil Rebernikov dedi cokol in lesenih koles za vozičke. Ogromno litrov mošta in vina je napolnilo njegove lesene sode. Energija, ki

jo sprošča Koprivski potok, še danes poganja njegovo veliko mlinско kolo pri Lipoldu. Zelo sem cenil Rebernikove spretnosti v obdelavi lesa, veliko mi je pripovedoval o furmanskih časih, saj je bil tudi furman. Tudi njegova žena – Rebernikova bica – mi je povedala veliko zanimivosti iz življenja in dela v gozdu. Že zelo mlada je začela delati pri grofu Thurnu, ki je bil lastnik uršljegorskih gozdov. Dobro sem se razumel z obema, vesel pa sem bil tudi tebe, dragi klobuk, ki mi ga je dal v dar Rebernikov dedi.

Kar dolgo sva počivala na vrhu Uršlje gore in razglabljala o gozdu. Še enkrat sem se ozrl proti visokemu šoštanjškemu dimniku, skozi katerega so se še pred leti kadile ogromne strupene dimne gmote in uničevale bližnje in daljne gozdove. Danes se stanje v teh gozdovih popravlja. Dragi klobuk, podajva se v dolino. O onesnaževanju narave se bova pogovorila prihodnjič, ko se bova ponovno povzpela na Urškin vrh ...

900 let Šmartna

Zdravko Krajnc, inž. gozd. (revirni gozdar na območju primestne vaške skupnosti Šmartno)

Pred kratkim so krajanj Šmartna pri Slovenj Gradcu praznovali 900-letnico prve pisne omembe kraja. V Sloveniji je kar nekaj krajev z imenom Šmartno, vsem tem krajem pa je skupno to, da imajo cerkve, ki so posvečene sv. Martinu. Ime kraja Šmartno naj bi bilo namreč izpeljano iz nemškega imena st. Martin.

Kraj Šmartno pri Slovenj Gradcu prvič pisno omenjajo že davnega leta 1106, a verjetno je kraj precej starejši, saj je tam mimo peljala že stara rimska cesta iz Celeje, današnjega Celja, v provinco Noricum, današnja avstrijsko Koroško. Že nekoč je imel kraj status prafare in tudi danes se ponaša z imenom nadžupnija. Šmartno spada med najstarejše kraje v Mislinjski dolini. Ključno vlogo pri izgledu doline je v preteklosti imela reka Mislinja s svojimi pritoki, ki so nanašali najrazličnejši

kamninski material, vrezovali vanj svoje struge, jih poglobljali, razširjali, nasipali vršaje in oblikovali tako imenovane rečne terase. Šmartno z okolico je od nekdaj do danes doživelo na stotine viharjev. Veliko vznemirjenja so v kraj prinesli Turki, zlasti po letu 1469, na svojih divjaških pohodih po dolini. Ljudje so se poskušali zavarovati pred vpadi Turkov in tako naj bi za skrivališče izbrali Homec, kraj v osojni legi, skrit v obširnih gozdovih, in tam postavili tabor. Domnevno je tako na Homcu nastala cerkev Marijinega vnebovzeta. Ko so v letih 1476, 1478 in 1480 turške horde zopet divjale po Mislinjski dolini in pustile za seboj pravo razdejanje, tega tabora niso izsledile.

Zaradi ugodne in zanimive lege v tem delu doline s precej obsežnim zaledjem so se v središču Šmartna v preteklosti razvile neagrarne dejavnosti. Poleg

obrtnikov so se tu naseljevali furmani, ki so odvažali les tudi na splave v Dravograd.

Že leta 1814 je v vasi nastala šola in od takrat naprej imela tudi svoje poslopje. V župnišču so Nemci ob začetku druge svetovne vojne uredili zbirno taborišče, od koder so izgnance

transportirali v večja taborišča na Hrvaškem in v Srbiji. Še danes so vidne posledice vojne vihere na fasadi nekdanje Kacove restavracije.

Povojni razvoj tem krajem ni bil naklonjen, zato se danes večina prebivalcev ukvarja z nekmetijskimi poklici. S tem se

Šmartno z okolico

je bistveno spremenil odnos do zemlje, narave in stare kmečke arhitekture. Kakorkoli že, dejstvo je, da zgodovina skriva v sebi še tisoč resnic. V sestavku, ki ste ga prebrali, je nanizanih nekaj glavnih utrinkov iz zgodovine teh krajev, ki naj vam vzbudijo skomine po odkrivanju dodatnih zanimivosti in podrobnosti.

Gozdovi našega kraja

Gozd je brez dvoma naše največje naravno bogastvo. Ne moremo zgrešiti, če Slovenijo označimo kot gozdarsko deželo, saj skoraj 60 odstotkov njene površine pokrivajo gozdovi. S tem deležem gozdnatosti smo v Evropi v samem vrhu. Zakaj ne bi tokrat posvetili posebne pozornosti prav gozdovom, saj tudi v tem primeru velja zanimivo protislovje, da tisto kar je pogosto, najlažje spregledamo oziroma se nam zdi tako nepomembno vsakdanje.

Gozd je za lastnika bogastvo, ki mu obresti same in vidno priraščajo, a je hkrati tudi veliko več kot le vsota dreves, v kateri morda kdo vidi samo kubične metre lesa – omogoča neverjetno bogastvo živih bitij od mikroskopskih gliv in alg pa vse do mogočnih dreves in velikih zveri. A vse to življenje ni le postavljeno v gozd kot nekakšen živalski vrt, ampak je med seboj v sozvočju neločljivo povezano. Gozd je tudi največja tovarna hrane. Sončna energija poganja proizvodnjo v zelenih listih, katera se kopiči v sladkorju, škrobu ter lesu. Torej je gozd tudi pomembno skladišče

energije. To je le nekaj primerov, s katerimi dokazujemo, da je človek neločljivo povezan z gozdom, a le redko pomislimo nanje, čeprav so ključnega pomena za naš obstoj. Pomembno je, da v gozd stopamo s spoštovanjem, zanimanjem in čudenjem in da vanj ne vdiramo in ga brezobzirno onesnažujemo. Le na takšen način bomo deležni obilja darov gozda in ne le izjemnih doživetij med mogočnimi drevesi, srečanj z rastlinami in živalmi, ampak tudi konkretnih sladkosti, kot so na primer borovnice, maline, robide ali gobe. Tudi pri tem so pomembni občutek in mera ter naš odnos do narave, zavedati se moramo, da smo v gozdu le gostje in ne nakupovalci v velikem trgovskem središču, ki ima ogromno izbiro, pa nobene blagajne.

Gozdarstvo skozi čas

Zgodovina gozda je povezana z zgodovino človeštva, les je bil pomembna dobrina za preživetje človeka in razvoj družbe. S čim bi si kuril, kje bi dobil gorjivo in kasneje toporišče? Iz česa bi si naredil dom, kje bi dobil oglje za taljenje kovin ali stekla? Iz česa bi si naredil ralo, mlin ali žago, ladjo za odkrivanje novega sveta. Ali morda violino, pa knjigo? Les je spremljal človeka in ga še vedno spremlja od zibelke do groba. Brez lesa bi mogoče še preživeli, brez gozda pač ne.

Gozdovi so se skozi dolgo dobo preteklosti le malo spreminjali. Pred približno deset tisoč leti je prišlo na tem področju do pomembnega preobrata, takratni prebivalci so namreč pričeli s

kmetovanjem. Do takrat je bil gozd prostor, kjer so ljudje bivali, nabirali plodove in lovili živali za prehrano, potem pa je postal ovira za razvoj kmetijske dejavnosti. Vedno bolj intenzivno kmetovanje je proizvedlo viške hrane in svet se je pričel hitro spreminjati. Gozd je v zavesti ljudi pričel izgubljati svoj prvotni pomen in je bil sčasoma potisnjen v svet skrivnostnega, pravičnega in neznanega. Z nastajanjem različnih gospodarskih dejavnosti (ladjedelnštvo, gradbeništvo, rudarstvo, železarstvo, steklarstvo), se je pojavila potreba po tej surovini. Zaradi pretiranega izkoriščanja gozdov se je kaj hitro pokazalo, da je potrebno tudi s tem naravnim bogastvom umneje gospodariti. Pomanjkanje nekaterih gozdnih dobrin in zahteve fevdalcev, da postane dotlej malo vredno gozdno zemljišče vir stalnih koristi in dohodkov, so bile vzrok za izdajo pravnih predpisov o rabi gozda. Pojavili so se prvi gozdni redi, ki so urejali gospodarjenje z gozdovi. Doslej znani najstarejši doku-

ment, ki je urejal gospodarjenje z gozdovi na delu ozemlja današnje Slovenije, je uredba Friderika Ortenburškega. Izdala so jo davnega leta 1406 v Kočevju. Ta dokument nam zrcali takratno pojmovanje gozda. V njem zamenjamo iščemo razlago o naravi in pomenu gozda. Iz dokumenta je razbrati, da jim je bila edina briga skrb za trajnost dohodka. Predvsem dohodka, ki ga je želel imeti zemljiški gospod in so ga pridobili od lova divjadi. Naj omenimo tudi gozdni red za Vojvodino Kranjsko z dne 23. 11. 1771 (Marija Terezija), ki govori: »Skušnja že od nekdaj uči, dasiravno so gozdovi deželam velik dar, ki se nikoli nobeni deželi ne da nadomestiti, da vendar za ohranjanje gozdov premalo skrbe, jih prekomerno in negospodarsko izkoriščajo, drevesa po svoji volji sekajo, mladih dreves ne varujejo, gozdnove celo krčijo in iz njih polja in travnike delajo, s čimer se deželi tolika škoda dela, da bo sčasoma, ako se to ne odvrne in z gozdovi bolj varčno ne ravna in za podra-

Del karte z vrisano rabo tal za področje KO Golobabuka, KO Legen in KO Brda iz leta 1889, kot jo je narisal Carl Hiltl v svojem delu Das Bachergebirge.

Pogled iz zvonika cerkve sv. Martina

Zeichenerklärung.			
Äcker, Wiesen, Weiden	Weingärten	Fichte	Föhre
Tanne	Lärche	Sumpfföhre	Buche
Birke	Kastanie	Erle	Gemisch. Bestände
Reichsstrasse	Verrassung	Durch und Versumpfung	Eisenbahn
Bezirksstrassen	der Forstkultur entzogene Waldflächen.		Gewässer
Kirchen, Häuser, Kapellen.			Absolute Höhenlage in Metern
Gest. v. Carl Hiltl 1889.			

Legenda karte z vrisano rabo tal Pohorja iz leta 1889, kot jo je narisal Carl Hiltl v svojem delu Das Bachergebirge.

stek ne skrbi, v celi deželi nastalo pomanjkanje drv in lesa.« Odnos do gozda se je še naprej spreminjal. Tako je v gozdnem redu za Spodnjo Avstrijo (ta sicer ni uspel stopiti v veljavo) iz leta 1813 že določeno gozdno nadzorstvo, kazni za pretirane ali nedovoljene poseke, omejitve paše živine in podobno. Kot zanimivost naj navedemo, da je bila za krajo lesa zagrožena kazen en teden do tri mesece strogega zapora, ki se je lahko zaostрил s težkim delom ali tele-

sno kaznijo.

Tudi samo delo v gozdu je preživljalo temeljite spremembe. V začetku težavno ročno delo s sekiro, ki je v pomoč izkoriščalo tudi moč živali ali transportno sposobnost tekočih voda, se je mehaniziralo. Danes se sečnja in spravilo izvajata z motornimi žagami, traktorji, žičnimi žerjavi, pa tudi s specialnimi, računalniško vodenimi stroji za posek in spravilo lesa.

Odnos ljudi do gozda se je spreminjal ves čas in se odražal v

spremenjenem pomenu različnih vlog (funkcij) gozda. V preteklosti so prevladovala le proizvodne vloge gozda (les, kurivo, lovna divjad, drugi proizvodi), danes pa se zelo zavedamo ekoloških vplivov (varovanje tal, preprečevanje erozije, višanje kvalitete zraka in vode, zagotavljanje biotske pestrosti) ter vedno bolj upoštevamo socialne vloge gozda (rekreacija, zdravje ljudi, estetika ...). Zaradi drugačnega pogleda družbe na naravno okolje vedno bolj

prihaja do izraza potreba po zagotavljanju večnamenskosti, sonaravnosti in trajnosti gozdnega prostora, kar gozdarji v svojih razvojnih dokumentih in izvajanju dejavnosti tudi upoštevamo.

Deset tisoč let nam je gozd večinoma dajal. Mi smo mu samo jemali, enkrat prostor, drugič les, tretjič smolo, živali ... Čas je, da ga sprejmemo kot enkratnega in nenadomestljivega sopotnika.

Se nadaljuje.

Ekskurzija na Trnovsko planoto

Tekst in foto: Matjaž Ramšak, inž. gozd.

Lastniki gozdov iz revirja Podgorje in gozdarji s KE Slovenj Gradec smo se koncem letošnjega oktobra odpravili na enodnevno ekskurzijo na Trnovsko planoto. Ob nepozabnem vodstvu g. Silva Pelhana smo spoznali gospodarjenje z

gozdom v teh krajih, krajevne znamenitosti in navade tukajšnjih ljudi. Kljub gosti megli, domačini pravijo, da bi jo lahko rezali, smo uspeli nekaj utrinkov ujeti na fotografski aparat.

Ogled gozda po strojni sečnji

Nad mraziščem Smrekove drage

Vinska klet na kmetiji Rehar pri Vipavi

Čaven nad Ajdovščino zaviti v meglo

Na (pre)ozki cesti

Janez Bauer

Zima je prišla. Ne še zares, vendar počasi pa bo le. Temperature so dokaj visoke za ta letni čas in tako vreme čebelarjem ne dene najbolj dobro. Suha mrzla zima, to je najboljše, da si odpočijejo po napornem letu.

Letošnje čebelarstvo leto je bilo dokaj zanimivo. Mrzla in suha zima se je potegnila vse do marca. Zaradi tega je razvoj čebel kasnil, pa tudi precej čebeljih družin je pomrlo. Zopet je enkrat narava poskrbela za naravno selekcijo. Izločila je vse lačne, slabotne in bolne družine. Preživel je le najboljši rod čebel. Prav je tako.

V lepi pomladi so se čebele družine hitro razvijale in kmaj smo pričakovali prve medene paše. Kar pa so v prvih majskih dneh nabrale, to so ob ohladih in vdorih hladnega zraka tudi porabile. Kdor je točil nekaj cvetličnega medu prej, je moral ob ohladih krmiti,

čebele so bile namreč lačne in matica je prenehala zalegati. Pa je konec maja pričela cveteti smreka, kot še nikdar do sedaj. Gosti oblaki cvetnega prahu so se valili po dolini in zakrivali sonce. Smo že mislili, da prihaja nevihta. Smreka je izredno cvetela in ta cvetni prah je prišel skozi vsako rezo in luknjico. Imeli smo ga polna grla in oči, tudi čebele je zelo oviral pri njihovem nabiranju medičine. Cvetni prah smreke čebele ne pobirajo. Predstavlja jim oviro pri letenju, prav tako pa zavira razvoj ušic na smreki in s tem preprečuje medenje smreke. Zato so leta cvetenja smreke znana kot medu sušna leta.

Temu cvetenju smreke je sledilo sušno obdobje z visokimi temperaturami. Zaradi tega je bilo medenje smreke kratkotrajno, samo par dni. Kasneje pa sta pritiskali velika vročina in suša. Kolonije malega kaparja so se navkljub hladni pomla-

di in cvetenju smreke lepo razvijale, vendar zaradi suhega in vročega zraka medenja ni bilo. Sredi junija pa je zamedilo na majskih poganjkih in sive ušice so močno izločale smrekovo mano. Slaba lastnost tega pa je, da ta med hitro kristalizira. Letos je bilo tako, da je mana kristalizirala že na majskih smrekovih poganjkih. Lahko smo opazovali in poizkušali redek pojav, ko so bili smrekovi poganjki posuti s kristalizirano smrekovo mano. Takega medu čebele ne nabirajo, zato so se odpravljale v višje predele, kjer je še kaj medilo. Vendar je tudi ta medičina kristalizirala v satju. Čebelarji pravimo takemu medu cementni med, saj je tako trd, da ga z normalnim točilom ne moremo iztočiti iz satovja. Zaradi tega smo morali satje, polno cementnega medu, namakati v vodi in ko se je med stopil, smo iztočili medico. Iz take medice se lahko skuha samo žganje, za

kaj drugega pa ni.

Zanimivo pa je, da se je tako trdilo samo v Mežiški in Mislinjski dolini. V Dravski dolini so čebelarji odlično točili, saj so njihove čebele iz višjih predelov prinesle obilo smrekovega in kasneje tudi hojevega medu. Ta med je bil zelo kvaliteten in zato so vsi čebelarji, ki so dali svoj med na ocenjevanje, dosegali vrhunske rezultate.

Zopet se je pokazalo, da smo deželica, kjer čebele prinašajo enega najboljših vrst gozdnega medu. Ponosni smo na to, da naši kupci dobijo zares kvaliteten domač med, ki je čisto nekaj drugega, kot so uvožene vrste medu, ki se dobijo v trgovinah.

Ob koncu leta pa naj vsem čebelarjem in porabnikom »strdi« zaželim samo to, da bi v prihodnjem letu zamedil še vsak štor in naše posode napolnil z dobrim domačim medom.

Stare lipe v Šmartnem

Stanko Hovnik

Turistično olepševalno društvo Šmartno pri Slovenj Gradcu je 7. 11. 2006 v avli Osnovne šole Šmartno organiziralo predavanje z diapozitivni o starih lipah v Šmartnem in širši okolici. Ob tej priložnosti je bila tudi podelitev priznanj zaslužnim za prijetnejše sobivanje v kraju.

Profesorica Marija Rotovnik je zelo obširno opisala lipe, njihov pomen, njihove cvetove in zdravilne lastnosti lipovega čaja. Lipo so kot drevo sadili ob raznih slovesnostih, pod lipami so se vršila razna vaška posvetovanja, lipa je tudi simbol slovenstva. Lipe so drevesa, ob katerih radi postanemo in pomislimo na naše prednike ki so jih posadili, da bi zaščitili svoje domove. Med najstarejše in najdebelejše lipe v Sloveniji sodi Peršetova lipa na Brdah v

Šmartnem, saj je visoka 35 m, v obsegu meri 5,29 m, njena starost pa je ocenjena na 650 do 700 let. Lipa je registrirana pri Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine in je zaščiten.

Lipe je s pomočjo lastnih diapozitivov predstavila Pavla Pelc, ob posnetkih pa je opisala še njihovo rastišče.

Priznanja zaslužnim za prijetnejše sobivanje v kraju je podelila predsednica Jožica Škorjanc, prejeli pa so jih: Irena in Pavla Škrabec iz Šmartna, Ivan in Marija Gaberšek z Brd ter Danila in Darinka Knap iz Šmartna. Bojan Šisernik je prejel priznanje za kolesarske maratone, Adi Smolar pa za lepe pesmi.

Vsem prejemnikom priznanj iskrene čestitke!

Dobitniki priznanj za prijetnejše sobivanje v Šmartnem in predavatelj o lipah

Božič v cvetju

Martina Cigler

Tokrat bom začela pisati o božiču malo drugače, je namreč tudi tako, da se mnogi lahko razveselimo pisanih cvetov naših lončnic, ki se lepo podajo k okrašenim smrečicam. Ena najbolj znanih lončnic – tudi za rezanje – je božična zvezda, ki je ob božiču naprodaj vsepovsod in v vseh mogočih barvnih niansah. Uspeva v normalno kurjeni sobi, toda nikar je ne imejte ob kuhinjski

peči ali električni pečici, ker ne prenese suhe vročine in mrzle vodovodne vode pipe. V izložbah cvetličarn pa je videti tudi božični kaktus. Ta kaktus pozimi bujno cvete, čez poletje pa ga lahko vsadimo v vrt, kjer mu damo polsenčnati prostorček. Lahko ga razmnožujemo s potaknjenci. Pa od cvetja še k samemu pomenu božiča, ki je velik družinski praznik, na kar je

vestno opozarjal velik svetnik Frančišek asiški, zavetnik vse narave. Legenda pravi, da se je Frančišku in njegovim sobratom Frančiškanom ob čaščenju sredi jase, kjer so zbrano molili, pokazalo v jaslih dete, se nasmejalo in izginilo. Mnogim pa božič predstavlja veselo nakupovanje ali vsaj pašo za oči po vseh trgovinah, ki že najmanj mesec in pol naznanjajo prihod božiča in

novega leta.

Bog ve, ali se bomo letos videli v cerkvah in ob družinskih mizah, si pripravili domače družinsko vzdušje ... Vsekakor vam to želim! Pa lepe, vesele in blagoslovljene božične praznike! Z notranjim mirom in obilico lepih želja, daril ter morda prihod kakšne osebe, katere že dolgo niste videli.

Po sledih Spunk bande

Ida Robnik

Kar nekaj vode v Mislinji je preteklo, odkar je Andrej Makuc – slavist, pisatelj, gledališčnik in profesor v slovenjgraški gimnaziji srečal Franca Vezela, (nekdanjega Z. Verzelaka) – glasbenika, ki razen z »zviki« in zvoki ljubimka še s slikanjem, risanjem, pesnjenjem, pisanjem, prevajanjem ... Tandem Makuc-Vezela se je takoj lotil stvari in pravem koncu in v izvedbi gimnazijskega društva Spunk so sedaj nastajali scenski projekti z glasbo: Pika Nogavička, Vaje brez sloga, festival Urška, NLP, Hrošč in tako naprej do zadnjega, že povsem glasbeno obarvanega, Pesmi na sledi.

V njem so mladi Slovenjgradčani – s tem mislim na mlade dijake iz Slovenj Gradca in okoliških krajev (Mislinja, Turiška vas, Pameče, Sele, Šentjanž, Radlje in še ...) – pod taktirko A. Makuca in glasbeno F. Vezela ustvarili projekt, ki jim je lahko v čast in ponos. Tako dobro so odigrali in odpeli svetovne pesnike in poete naših logov, da so presenetili sami sebe, Vezelo, Makuca in publiko. Ni naključje, da je Spunk Banda 19. decembra nastopila pred izbranim občinstvom: za ravnatelje v koroški regiji in za predstavnike Zavoda za šolstvo RS. Zaradi tematske usmeritve so Spunkovci svež pojav in zanimivi za mlade v višjih razredih osnovnih šol in za vse srednje.

Seveda tudi za odrasle. Skozi njihovo izvedbo spoznavamo svetovne romantike, kot sta Byron in Puškin, pozabili niso na Bertolta Brechta, Verlaina, spomnili so se slovenskih (tudi sodobnikov Koviča, Menarta, Pavčka itd., preveč za naštevaje. V rekordnem času so se naučili sedemnajst pesmi in doslej izvedli dvajset nastopov in v še bolj rekordnem času – ker je čas denar – so v prvih dneh septembra letos v studiu posneli zgoščenko (CD). Za razvedrilo in estetski užitek zanamcev in sebi v spomin. Nastop Spunk bande na Anderličevih dnevih je avtorju glasbe

prinesel posebno priznanje medobmočnega selektorja za koncertno odrski dogodek leta.

Komentar ekscentričnega glasbenika z ruto na glavi: »Če ne bi bilo Ide, Makuca in vas, bande, ne bi bilo nič. Ali obratno: nič ne bi bilo.« Očitno je (bilo) enkrat za spremembo vse, kakor mora biti.

Za končno zgoščenko dvajsetih uglasbitev pesnikov, ki jih zasledimo v učbenikih za gimnazije, bomo počakali še nekaj mesecev in ne bi se smeli preveč čuditi, če bo plošča predlagana in sprejeta kot del učnega programa (dodatek k učbeniku) za gimnazije. Kar bi pa bil

že zavidanja vreden uspeh in potrdilo, da je vse na nivoju, ki ga zahteva pristop do svetovne poezije in končno sam glasbeni okus. A pustimo času čas.

Ponudili so, dali so, ljudje bodo rekli. Nekateri so že ... Končno se pa tudi ne zgodi vsak dan, da slišimo Aškerčevo balado v instrumentalno vokalni verziji ali uglasbitev najlepše in najstarejše ljubezenske pesmi pod soncem Visoka pesem. Slovenj Gradec je lahko ponosen na svoje mladeniče in mladenke in, seve, na tiste, ki finančno in moralno podpirajo njihova prizadevanja.

foto: Tomo Jeseničnik

Besedilo in foto: Matjaž Ramšak, inž. gozd.

Zdaj, ko so topli jesenski dnevi le še oddaljen spomin, se oktanski zasvojenci z nostalgijo spominjamo prevoženih cest in kilometrov, ki smo jih pustili za seboj v letošnji sezoni.

Da smo navdušenci nad tem adrenalinskim športom tudi gozdarji, smo dokazali Jani, Milan, Zdravko, Silvo in Matjaž na potepu po bližnji Avstriji.

Pot nas je vodila iz Slovenj Gradca preko Holmca do najsevernejše koroške vasi Djekše, od tam pa do Zeltwe-ga, kjer smo si ogledali bivše dirkališče Formule 1, imenovano A 1 ring, na katerem so do leta 2003 prirejali dirke

Prvi postanek v Avstriji

Pogled na opuščeno dirkališče v Zeltwegu

Formule 1 za Veliko nagrado Avstrije. Na zadnji dirki leta 2003 je zmagal Michael Schumacher s Ferrarijem. To je bila zadnja dirka F1 na tem dirkališču, saj so ga na pobudo Stranke zelenih Avstrije postopoma zaprli. Ob tem se poraja skromen razmislek o politični moči avstrijskih »zelenih« sosedov in o politični nemoči podobno usmerjene stranke na sončni strani Alp. Kakorkoli že, dirkališče sedaj kaže klavrno podobo, del tribun in steze je porušen in ga prerašča »zelena« trava.

Iz Zeltwe-ga smo se odpeljali na avstrijske Nizke Ture, natančneje v Tauernwind park, kjer na nadmorski višini 1900 metrov pridobivajo ekološko

čisto energijo s pomočjo vetrnih elektrarn. Vetrne elektrarne v Tauerwind parku so najvišje ležeče elektrarne teh vrst v Evropi.

Pot se je končala po nekaj več kot tristo (varno) prevoženih kilometrih v domačem kraju z obljubo, da naslednje leto opravimo podobno potovanje.

Vetrne elektrarne na Nizkih Turah

Ko si v pokoju, imaš vedno premalo časa

Pogovor z Mirkom Tovšakom

Ida Robnik

O upokojenem direktorju Kmetijsko-gozdarske zadruge Slovenj Gradec, strastnemu hribovcu, soustvarjalcu naše revije Mirku Tovšaku lahko rečemo, da je vztrajen in srčen človek, ki zna prisluhniti tako sočloveku kot naravi. Predvsem na svoji poklicni poti se je srečeval z mnogimi ljudmi, ki so ga lahko spoznali kot ambicioznega, odgovornega in vestnega človeka, ki stoji za svojimi besedami in je mož dejanj.

sem nadaljeval na Ekonomski srednji šoli v Slovenj Gradcu, leta 1966 uspešno maturiral in se kot nabavni referent takoj za tem zaposlil v takratni Tovarni kos Slovenj Gradec. Želja po nadaljnjem šolanju je bila velika, zato sem se ob delu vpisal še na Višjo ekonomsko-komercialno šolo v Mariboru in jo leta 1975 tudi dokončal ter s tem pridobil naziv ekonomista.

V svojem delovnem okolju sem kmalu napredoval, saj sem v Fecru, ki se je preoblikoval iz Tovarne kos, do 1985. leta

kmetov – odbornikov kandidiral za direktorja takratne Kmetijske zadruge Ledi na Slovenj Gradec. To funkcijo sem opravljal vse do leta 2001, ko sem prevzel vodenje projekta združevanja petih kmetijsko-gozdarskih zadrug na Koroškem, ga uspešno izpeljal in nato v prvem mandatu prevzel tudi funkcijo direktorja združene zadruge s 150 zaposlenimi in letnim bruto prometom 6 milijard sit.

V septembru letošnjega leta sem izpolnil pogoje za redno upokožitev in tako prepustil vodenje zadruge mlajšim kadrom.

Kaj je leta 1989 odločilo, da ste po upokožitvi direktorja takratne zadruge Ledi na Slovenj Gradec Martina Vižintina prevzeli njegovo mesto?

Pred tem sem tvorno sodeloval s kmeti v takratnem SIS-u za kmetijstvo in preskrbo, zato mi je bila problematika delovanja organiziranih oblik povezovanja kmetov dobro poznana. Poleg tega mi je bilo zaradi mojega kmečkega porekla kmetijstvo vedno pri srcu, zato sem ponudbo, da se prijavim za direktorja kmetijske zadruge, štel za izziv in možnost, da kaj dobrega napravim tudi za kmetijstvo v Mislinjski dolini. Vseskozi sem bil prepričan, da lahko tudi v kmetijstvu koristno uporabim ekonomsko znanja, ki sem jih pridobil v svojem šolskem usposabljanju, zato sem se odločil, da se preizkusim še v tej veji gospodarstva.

Kmetijstvo in s tem povezano združništvo sta v svoji zgodovini in razvoju doživljala številne organizacijske spremembe. Pri katerih ste sodelovali in na kakšen način?

Ko sem leta 1989 prevzel vodenje kmetijske zadruge, je bila le-ta organizirana po takratnem Zakonu o združenem delu. Zadruga so bile oblikova-

ne kot t. i. TZO-ji, ki so lahko imeli organizirane tudi skupne službe. Tako je bila za področje Koroške organizirana Koroška kmetijska zadruga, ki je opravljala funkcijo skupnih služb, sicer pa so posamezni TZO-ji delovali povsem samostojno. V okviru TZO-jev so delovale tudi svetovalne službe, povsem ločeno pa je poslovala tudi takratna Koroška hranilno-kreditna služba. V letih osamosvajanja Slovenije so bili ob sprejemu novega Zakona o zadrugah močni pritiski za še večje drobljenje zadrug v oblike, kot so delovale v prvih letih po vojni (vsaka vas naj bi imela svojo zadrugo). Te pritiske smo takrat vzdržali, čeprav so tem tendencam sledili v nekaterih delih Slovenije. Kasneje so skoraj vse te male zadruga propadle zaradi prevelikih stroškov na enoto doseženega prometa. Kljub temu smo v tistih letih uspeli združništvo reorganizirati tako, da smo ukinili skupne službe Koroške kmetijske zadruge, saj so nam povzročale preveč stroškov, vse poslovne funkcije pa smo itak opravljali sami v TZO-jih. No, zadnja organizacijska sprememba je bila ob združitvi petih koroških zadrug v kapitalsko povezano skupno Koroško kmetijsko-gozdarsko zadrugo s sedežem v Slovenj Gradcu in prepričan sem, da je ta oblika v pogojih globalizacije trga dobra rešitev. Osebnostno menim, da bi bilo potrebno proces združevanja zadrug nadaljevati in da bila morda dobra rešitev, če bi povezali celotno združništvo v regionalnem smislu, tako kot je organizirana Kmetijsko-gozdarska zbornica za področje Koroške, Šaleške doline in Mozirja. V vseh teh organizacijskih spremembah sem največ nasprotoval izločitvi kmetijske svetovalne službe iz zadrug in še danes sem prepričan, da bi bilo delovanje zadrug in svetovalne službe boljše, če bi bili organizirani pod eno streho.

Nova direktorica Danica Ramšak Mirku izroča rožico ob odhodu v pokoj.

Kako bi na kratko predstavili svojo začetno življenjsko in poklicno pot, če morda začnemo pri samih koreninah?

Rojen sem 24. 7. 1947 v kmečki Kraljevi družini v Šentilju pod Turjakom, v kateri sem bil rojen kot predzadnji od osmih otrok. Osnovno šolo sem končal sicer v Slovenj Gradcu, saj je bila v tistih časih navada, da smo zaključevali prve štiri razrede v mislinjski šoli, potem pa smo zadnje štiri razrede osemletke opravili v Slovenj Gradcu, kjer je bila v tistih časih edina popolna osemletka v Mislinjski dolini. Šolanje

opravljal najrazličnejša zahtevna dela in naloge: najprej kot vodja plansko-analitske službe, nato vodja splošne in kadrovske službe, kot vodja finančno-računovodske službe in nazadnje ob spojitvi z Gorenjem Velenje začasno prevzel funkcijo v. d. direktorja te firme.

Bolj vas poznamo povezanega s Kmetijsko-gozdarsko zadrugo ...

Leta 1985 sem bil v takratni občini Slovenj Gradec imenovan za načelnika za gospodarstvo in to ostal vse do konca leta 1989, ko sem na željo

Na katere dosežke na področju združništva ste iz časa vašega vodenja najbolj ponosni?

Prav gotovo je najpomembnejša združitev domala vseh kmetijsko-gozdarskih zadrug na Koroškem v enotno, kapitalsko povezano zadrugo. Ta projekt smo vodili skupaj s takratnimi direktorji prejšnjih lokalnih zadrug in smo ga pred štirimi leti tudi uspešno pripeljali do konca. Da je bila naša odločitev pravilna, dokazujejo tudi poslovni rezultati, doseženi v prvem mandatu skupnega delovanja zadruge. Tako smo doseženi bruto promet iz leta 2001 (seštevek bruto prometa zadrug, ki so se združile) povečali s 5,5 na 6,4 milijarde sit. Skupni neto rezultat v letu 2001 še nepovezanih zadrug je znašal 33,6 milijona izgube, v vseh nadaljnjih letih skupnega poslovanja pa smo dosegali dobiček iz poslovanja, ki je v letu 2005 znašal 48,7 milijona sit. Število zaposlenih smo v teh letih iz 152 zmanjšali na 136 (po opravljenih urah), kapital pa se nam je z 1,2 milijarde povečal na 1,5 milijarde sit.

V tem obdobju se je nekaj združnega premoženja tudi prodalo. Kaj je bilo namenjeno za prodajo in zakaj?

Res je bilo v času mojega vodenja kar nekaj združnega premoženja prodanega in večkrat so mi to tudi očitali. Predvsem je šlo za prodajo tistih objektov, ki niso več služili osnovni dejavnosti, za katero je zadruga registrirana. To so bili predvsem propadajoči združni domovi, ki so povzročali samo stroške vzdrževanja, niso pa prinašali nobenih prihodkov. Prav tako so bili prodani nekateri objekti, ki so prej služili za lastno kmetijsko proizvodnjo (v glavnem gospodarski objekti). Za vse te prodaje so bili sprejeti sklepi organov upravljanja zadruge. Se je pa v teh letih veliko denarja vložilo v obnovo, vzdrževanje in izgradnjo novih objektov.

V času, ko smo morali prenesti na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov republike Slovenije domala vsa kmetijska zemljišča, so se kmetje v organih upravljanja odločili, da prenehamo z

lastno kmetijsko proizvodnjo v zadrugi, na najetih skladih zemljiščih pa pridelujemo krmo za kmete, člane zadruge. Tako je praktično pridelava mleka in pitane živine ostala na istem nivoju, le preselila se je iz združnih hlevov v hleve posameznih kmetov, ki so bili v stanju organizirati tudi cenejšo prirejo.

Člani upravnega odbora področne zadruge so mu podarili kozlička kot simbol njegove poklicne usmerjenosti.

Precej prahu je vzdignila tudi izguba Mesnine Otiški Vrh.

Krepko se zavedam, da je bil propad Mesnine velika izguba za koroško kmetijstvo in združništvo. V tistem obdobju smo se na veliko trudili, da bi klavnico ohranili, vendar žal nismo uspeli. Kar nekaj resnih strukturnih problemov je bilo pri poslovanju Mesnine, ki je bila sicer samostojna TOZD, vendar v združni lasti. Prvi problem je bil vsekakor pomanjkanje obratnih sredstev za tekoče poslovanje. Že ob izgradnji klavnice v Otiškem Vrh se za tekoče poslovanje ni namenilo niti tolarja, zato je bil likvidnostni problem vseskozi velik. Nepravočasno plačevanje odkupljene živine je povzročalo dodatne probleme pri oskrbi surovine, če pa ob tem navedemo še problem domačih zakolov živine, saj se je kar polovico prirejene gove-

je živine na Koroškem zaklalo kar na domeh, klavnica pa je poslovala s polovično kapaciteto, potem je jasno, da ni mogla zagotavljati rentabilnega poslovanja. Poseben problem je predstavljalo tudi preveliko število zaposlenih in s tem prenizka produktivnost. Kar dvakrat smo v tem času v Mesnini menjali vodstvo, da bi se vsaj notranji strukturni pro-

blem večletnem delovanju kdaj kakšne napake, pa seveda tudi priznam. Končno je vsak direktor ali vodja sistema samo človek z vsemi svojimi napakami in pomanjkljivostmi. Pomembno je le, da jih sami pravočasno odkrivamo in jih pri nadaljnjem delu odpravljamo. Da sem na področju združništva tako v koroški regiji kot tudi v slovenskem merilu nekaj dosegel, mi je priznala tudi Zadruga zveza Slovenije, ko mi je letos na Radgonskem sejmu ob dnevu združništva podelila priznanje in zahvalo za življenjsko delo.

Na to priznanje sem zelo ponosen, čeprav so ga nekateri z omalovaževanjem na javnih nastopih poizkušali razvednotiti. Šlo je celo tako daleč, da so nekatere laži in podtikanja iz mojega delovanja v združništvu uporabili za umazano predvolilno kampanjo. Pa nič za to, večina poštenih kmetov mi priznava pošteno korektno delo pri vodenju zadruge in to mi tudi največ pomeni.

Omenili ste volitve. Dejanjsko ste se ves čas vključevali tudi v javno in politično delo. Kako je bilo s tem?

Pred ustanovitvijo občine Mislinja sem en mandat opravljal funkcijo predsednika Krajevne skupnosti Mislinja. Po prvih demokratičnih volitvah sem bil delegat v Skupščini občine Slovenj Gradec, tam opravljal tudi funkcijo predsednika družbeno-političnega zbora in se tvorno vključeval v proces ustanavljanja naše novonastale mislinjske občine. Takrat sem kandidiral tudi za župana mislinjske občine in za las izgubil volilno tekmo s sedaj že pokojnim županom g. Grešovnikom, katerega delo in pokončno ter pošteno držo sem vedno cenil. En mandat sem bil tudi član Občinskega sveta, v zadnjem mandatu pred sedanjimi volitvami pa sem opravljal funkcijo predsednika nadzornega odbora. Ker se mi je zdelo, da bi lahko tudi sedaj, ko sem že upokojen, še kaj dobrega storil za domačo občino, sem na zadnjih lokalnih volitvah kandidiral za funkcijo župana. Na volitvah sicer nisem uspel, štejem pa si

»Moja ljubezen so planine in tem se bom še bolj posvetil.«

za uspeh, da sem v času volilne kampanje lahko pokazal na napake, ki so se pojavljale pri dosedanjem vodenju občine, nakazal pa sem lahko tudi na številne možnosti, ki jih ima Občina Mislinja, da bi dosegla hitrejši gospodarski razvoj.

Ves čas govoriva predvsem o delu. Kaj pa vaši hobiji in dejavnosti, za katere imate zdaj, ko ste upokojeni, malce več časa? Vemo, da ste zagrizen hribovec ...

Že v času aktivnega službenega življenja sta mi planinarjenje in gornišstvo pomenila največjo sprostitev. Bil sem med ustanovitelji Planinskega

društva Mislinja v letu 1982, postal njen prvi predsednik in poskrbel za to, da je planinstvo dobro zaživel tudi v gornjem delu Mislinjske doline. Odkar sem v pokoju, se tej svoji ljubezni in strasti lahko še veliko bolj predajam. Sleherni dan zjutraj se povzpnem na bližnji grič Črepič, ki je tik nad mojim domovanjem, in tako ohranjam dobro telesno kondicijo. Udeležujem se tudi skoraj vseh organiziranih izletov in pohodov, ki jih pripravlja naše društvo, še posebej pa rad ob nedeljah stopim na Kremžarico, kjer se srečam s svojim prijatelji – planinci. Čez dan med tednom večkrat pomagam

tudi na kmetiji, kjer gospodari moja sestra z možem. Ker nimata lastnih otrok, je vsakršna pomoč pri delu vsekakor dobrodošla. Nameraval sem se več aktivirati tudi pri delu Občine Mislinja, vendar sedaj po neuspešnih volitvah in zamerah župana iz predvolilne kampa-

nje za to ne mislim več trošiti svoje energije, čeprav bi lahko zaradi bogatih izkušenj, ki jih imam še iz delovanja v bivši občini Slovenj Gradec, veliko pomagal pri razvoju domače občine. Navsezadnje pa ... časa mi zmanjkuje vsak dan, tako kot večini upokojencev.

Viharnik

***Predsedstvo Kluba upokojenih koroških gozdarjev
vošči vsem nekdanjim sodelavcem in zdajšnjim zaposlenim v gozdarstvu
srečno, zdravo ter uspešno leto 2007.***

***Voščilo in zahvalo za pomoč izrekamo tudi vsem našim sponzorjem, ki nam
omogočajo organizacijo vsakoletnih srečanj in obiskov naših upokojencev.***

V imenu Kluba upokojenih koroških gozdarjev predsednik Jože Logar

Ida Robnik

Piknik zaposlenih v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, d. d.

Fika Skrivarnik je bil glavni pri pripravi okusnih jedi na žaru, pomagal pa mu je Dominik Rošar (ni šlo brez mobilnega telefona).

Zmagovalna ekipa

Zaradi dela na terenu se sodelavci redko srečajo, zato je bil poletni piknik priložnost za pogovor in druženje.

Na nogometnem igrišču so ženske moškim enakovredno brcale žogo.

SMO POOBLAŠČEN SERVIS ZA HUSQVARNO, STIHL IN JONSERED.

Oglasite se pri nas!

SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štibuh 1
Telefon in faks 02/ 88 21 620

RADLJE OB DRAVI (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon in faks 02/88 71 423

Srečno 2007

Predstavili smo se na Koroški TV

V začetku meseca oktobra smo predstavili dejavnosti Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, d. d., na Koroški TV.

Utrinek s snemanja na skladiščnem prostoru CLS Otiški Vrh

Vsem bralkam in bralcem Viharnika,
posebej pa še občankam in občanom
Mestne občine Slovenj Gradec, iskreno voščim
mirne in lepe božične praznike,
v novem letu 2007 pa želim veliko zdravja,
uspehov in uresničitev zastavljenih ciljev.

Matjaž Zanoškar, župan
Mestne občine Slovenj Gradec

Naj vam novo leto prinaša veliko sreče in zdravja,
mnogo lepih trenutkov,
naj izpolnjuje želje in trosi uspehe,
naj vam bo naklonjeno veselje teh prazničnih dni
in vse dobro v letu, ki prihaja!

Občina Dravograd
Županja Marijana Cigala dr.vet.med.
s sodelavci

VESELO PRAZNOVANJE BOŽIČNIH
PRAZNIKOV IN
OBILO SREČE, ZADOVOLJSTVA, ZDRAVJA
IN USPEHOV V LETU 2007

SO ŽELJE
OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

ŽUPAN
JANEZ ŠVAB

Srečno 2007!

Spoštovani občani občine Prevalje, z vso
iskrenostjo voščim Vam, Vašim družinam
in vsem najmlajšim veliko dobrega v novem
letu 2007. Uresničijo se naj vse skrite želje,
naj se ob prihajajočih božičnih in novoletnih
praznikih čas ustavi v miru in toplini doma.
Vzemite si čas za lepo misel, za vse kar imate
radi, veliko lepih trenutkov, uspehov in sreče
Vam želim v letu 2007.

Župan Občine Prevalje
Dr. Matic Tasič

Oko naj se očesu nasmeji,
roka toplo seže naj v pozdrav;
beseda naj besedo obogati
- ljubezni, sreče, zdravja zaželi!

Srečno 2007

Župan Občine Mislinja:
Viktor Robnik

Poletni izlet v Koprivno na Valu 202

Novinarka Vala 202 Veronika Škarja je v oddaji Poletni izlet predstavila Koprivno in njeno znamenitost, črno Marijo v cerkvi sv. Ane. Med obiskom se je oglasila tudi pri Anici Kumer, ki je vedela marsikaj povedati o tem, kako je črna Marija pripotovala iz Španije v Koprivno.

Veronika Škarja in
Anica Kumer

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

vedno blizu

Zahvaljujemo se vam za izkazano zaupanje v letu 2006 ter se nadajamo dobrega in še tesnejšega sodelovanja v prihajajočem letu.

Praznične dni želimo napolniti s človeško toplino, pozornostjo in ljubeznijo. V ta namen smo v vseh 88 enotah banke po Sloveniji namestili zbiralnike za evrski in tolarški drobiž, s katerim bomo, z vašo pomočjo, otrokom s slovenskega podeželja omogočili brezplačne počitnice.

»Majhen dar za velike radosti« v letu 2007.

Srečno!

Deželna banka Slovenije d. d.

www.dbs.si

DBS NET

DBS PRONET

DBS FON
(080 17 55)

NOVO V MISLINI

V mesecu decembru 2006 smo odprli nova lokala v poslovno stanovanjskem objektu Lopan

Frizerstvo Marta
telefon: 88 59 006

Srečno 2007 vam želi uredništvo revije

Viharnik

LASTNIKI GOZDOV POZOR!

Obveščamo vas, da odkupujemo vse vrste lesa iglavcev:

- **hlodovino smreke, jelke, bora, macesna**
 - premeri od 20 cm na tanjšem delu hloda
 - dolžine 4 m do 12 m
- **hlodovino iglavcev za paletno proizvodnjo** (trda rjavina)
 - premeri od 20 cm na tanjšem delu hloda
 - dolžine od 4 m naprej
- **tehnični les iglavcev** (smreka, jelka, bor, macesen)
- **celulozni les iglavcev I. kl.** (smreka, jelka)
- **celulozni les iglavcev II. kl.** (vse drevesne vrste iglavcev)

Pokličite nas!

Kontaktne osebe:

Božo Vrhnjak: 02 87 87 010, 031 575 172

Ivan Martini: 041 656 005

Robi Uršej: 051 606 872

900 let nadžupnijske cerkve v Šmartnem

Stanko Hovnik

V nadžupnijski cerkvi sv. Martina v Šmartnem pri Slovenj Gradcu so 12. novembra 2006 proslavili 900-letnico prve pisne omembe župnije.

Maša ob 900-letnici nadžupnije Šmartno

Po maši je g. nuncij blagoslovil obnovljeno cerkev sv. Martina in okolico ter nov gasilski avto s pripadajočo prikolico za prevoz gasilskega moštva.

Šmartno je pražupnija. Razte-

zala se je od Drave na severu pa vse do soteske ob potoku Hudinja na jugu. Proti vzhodu je segala vse do potoka Velka, ki se izteka v Dravo pri Breznem ob

Dravi, do konjiške pražupnije Sama župnija Šmartno je bila ustanovljena leta 850 po Kristusu. Sem so prihajali duhovniki iz Ogleja. 14. junija 811 je Karel Veliki določil reko Dravo

za mejo med oglejskim patriarhom in solnograško nadškofijo in tako šmarški pražupniji odkazal severno mejo. Prvo pisno omembo naše pražupnije je moč zaslediti leta 1106 po Kristusu, ko je patriarh Ulrich I. iz Ogleja podaril desetino (nekaj kmetij v župniji sv. Martina) proštiji v Doberli vasi, ki pa ji ni prišla v last.

Leto 1106 je prvi zapisani datum v zvezi z nadžupnijo Šmartno v Mislinjski dolini,

kasneje pri Slovenj Gradcu.

Na prireditvi je spregovoril župan mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar, čestital ob jubileju in pohvalil obnovo cerkve in urejenost njene okolice.

V kulturnem programu so nastopali cerkveni pevski zbor Šmartno, mlada glasbenika Martin in Barbara Jehart in folklorna skupina Rej Šmartno.

Gospod nuncij je blagoslovil tudi gasilski avto.

V Razborju počastili spomin na NOB

Štefka Melanšek

Člani borčevske organizacije iz okoliša Razborja smo se v počastitev spomina na strašne dogodke iz druge svetovne vojne v teh krajih 6. oktobra zbrali pred spomenikom padlih borcev na Razborju. Ni nas več veliko, želimo pa, da mladi ohranijo spomine na naš prispevek k osvoboditvi domovine, zato smo jih tudi povabili na prireditev.

Na fotografiji je še Ivan Sovinc, ki ga danes žal ni več med nami, nekoč nam pa je ob spomeniku pripovedoval o dogodkih 16. marca 1945 pri Prevolniku.

Srečanje borcev pri spomeniku padlih borcev na Razborju

Razstava likovnih del Ervina Kralja v Šmartnem

Mirko Tovšak

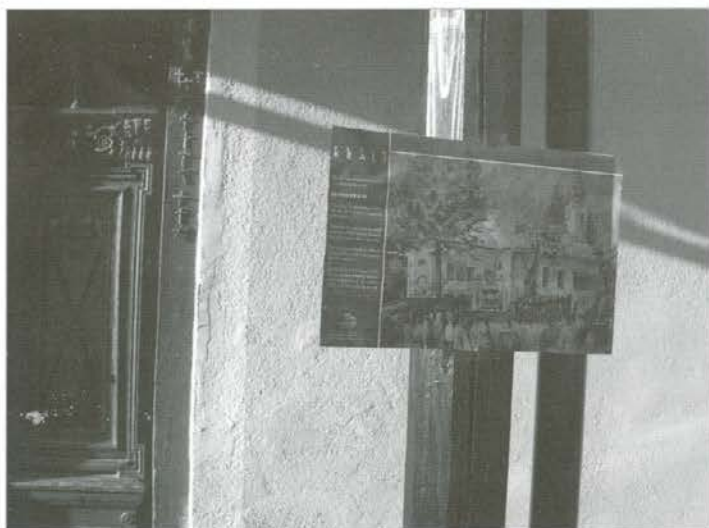
Na Martinovo nedeljo je v župnišču v Šmartnem pri Slovenj Gradcu apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril Y Castello odprl razstavo likovnih del domačina Ervina Kralja. Razstava je posvečena 900-letnici prve pisne omembe Šmartna, bila pa je postavljena v okviru Martinovih dnevvov, ko krajanji Šmartna praznujejo svoj krajevni praznik.

Ervin Kralj se je rodil sicer v Slovenj Gradcu, vendar njegove korenine po materi Ani, rojeni Kac, segajo v Šmartno.

Njegov oče je bil znan mizar-ski mojster, Ervin pa se je predal oblikovalski umetnosti, zato je najprej končal šolo za umetno obrt, nato pa še diplomiral na Pedagoški akademiji v Mariboru. Celotno njegovo delovanje je bilo poleg poklicnega pedagoškega dela posvečeno slikarstvu, kasneje pa se je ukvarjal tudi s filmsko dejavnostjo in ustvaril kar nekaj odmevnih dokumentarnih filmskih del. Njegovo ustvarjanje pa je še vedno močno po-

vezano z domačimi kraji, tudi s Šmartnim in njegovo okolico. Na razstavi je vrsta slik, na katerih spoznavamo domače kraje ter zanimive objekte, ki predstavljajo naravno in kulturno dediščino Mislinjske doline. Njegov način slikanja pa je tako domač in realističen, da ob gledanju slik takoj ugotovimo, da mu je dejansko umetniški izziv tisto, kar vidi. Zato smo si njegovo razstavo toliko bolj z zanimanjem ogledali.

Razstava Društva upokojencev v Šmartnem

Stanko Hovnik

Društvo upokojencev Šmartno pri Slovenj Gradcu je ob Martinovih dnevih 12. 11. 2006 na povabilo Vaške skupnosti Šmartno v gasilskem domu pripravilo razstavo iz-

delkov izpod spretnih rok upokojencev in upokojenk. Upokojenci radi pokažejo, kaj vse znajo; razstavljajo volnene izdelke, kvačkane prte in prtičke, zavese, slike, mizice,

stolčke in prečke. Letošnje novosti so kruh pecivo in mnogo drugih manjših praktičnih izdelkov.

DU Šmartno samostojno aktivno deluje že 30 let in šteje

520 članov. Pohvalo si zaslužijo predvsem ti, ki razstavljajo, saj je vsako leto več izdelkov in več sodelujočih članov.

Letos so razstavo popestrili s kulinaričnimi izdelki

Razstavo je odprl gospod nuncij

Stanko Hovnik

Društvo upokojencev Slovenj Gradec in Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec sta 16. 11. 2006 ob dnevu splošnih knjižnic Slovenije v prostorih Doma upokojencev Slovenj Gradec organizirala predstavitev 16. zbornika društva Likus, Žuborenja časa.

Program je vodila bibliotekarka Dragica Ropič. Predsednik DU Slovenj Gradec Janez Golgranc je ob izdaji 16. zbornika vsem čestital, spregovorila pa je tudi direktorica slovenjgraške knjižnice gospa Alenka Valtl in poudarila, da tudi vse objavljene zgodbe, pesmi, spomini, vsi prispevki ljudskih piscev nasploh sodijo v domoznansko zbirko. V slovenjgraški knjižnici je domoznansko zbirko začela oblikovati že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja Marjana Vončina, ki je bila vrsto let vodja knjižnice. Pravzaprav je Marjana Vončina postavila temelje sodobnemu bibliotekarstvu v Mislinjski dolini in s tem tudi domoznanstvu. Sedaj njeno delo zelo uspešno nadaljuje bibliotekarka Draga Ropič.

Tokratni zbornik ljudskih piscev, upokojencev Slovenije, je že 16. po vrsti. Prispevke je zbral in jih uredil gospod Zmago Rafolt, izšli pa so v treh knjigah, saj število piscev, ki v zborniku objavljajo, iz leta v leto narašča. V tokratni izdaji sodeluje kar 164 piscev iz vse Slovenije. Avtorji so večinoma ljubiteljski pisci, ki so zadovoljni, da lahko

pisno zaupajo svoje izpovedi in sporočila prijateljem, znancem in javnosti. Njihovo preprosto oblikovanje, ljudsko besedje in raznolikost sporočil pa so pravzaprav prave folklorne dragocenosti, ki si zaslužijo pozornost. Med avtorji, ki so se udeležili predstavitve zbornika so bili prisotni: Ana Gracelj, Barbara Ješovnik, Mihaela Lenart,

Berta Rupčič, Jerica Smolčnik, Marjana Vončina, Stanko Hovnik, Štefan Merčnik, Ivan Rus in Darinka Gregor.

Spregovoril je tudi gospod Zmago Rafolt, predsednik Likusa, in čestital za dobro organizirano predstavitev z željo za sodelovanje v 17. zborniku, ki bo izšel v letu 2007.

Pisci in sodelavci ob predstavitvi 16. zbornika društva Likus

Bogdan Novak, *Pasja grofica*

Stanko Hovnik

V Mladinski knjigi Slovenj Gradec je bila 9. 11. 2006 predstavitev knjige Bogdana Novaka *Pasja grofica* s podnaslovom Napoleonova resnična ljubezen.

Večer smo preživeli z Bogdanom Novakom, pisateljem, ki sodi v sam vrh zgodovinskih avtorjev. Piše skoraj vse življenje, pa vendar je prvo knjigo izdal šele pri osemtridesetih letih. Zdaj jih našteje že čez devetdeset. Prav branost njegovih knjig kaže na dejstvo, da Bogdan Novak piše za vse ljudi, za širok krog mladih in starejših bralcev.

Pasja grofica je čustven in napet roman o Napoleonu in Idrij-

čanki Emiliji Ceciliji Evi Kraus, med katerima se je ob srečanju na Dunaju rodila ljubezen. Zgodba govori o cesarju, ki je strmel k združeni Evropi dve-

sto let pred današnjim časom in ki si je želel ljubezni ženske, ki ga je vse življenje oboževala ne glede na to, kaj je počel. Emilija, po materi Slovenka in po

očetu Nemka, je cesarja Napoleona spremljala v vseh bitkah na fronti in je bila stalnica v njegovem življenju.

Bogdan Novak v naslovni junakinji uteleša kleno slovensko dekle, ki Napoleonu pove vse v brk, a je hkrati očarana z njegovo veličino, zaradi katere se mu ljubeče vdaja. Avtor izredno uspešne slovenske sage *Lipa zelenela* je, ki velja za največji slovenski projekt devetdesetih let, je v knjigo o Napoleonu vpletel tudi obširno zgodovinsko ozadje, zanimivo za vse generacije. Z avtorjem se je o knjigi pogovarjala Marta Majcen. V kulturnem programu sta nastopali Vesna Počl (sopran) in Vesna Šmon (klavir).

Bogdan Novak, ob njem Marta Majcen, ki je vodila pogovor o knjigi.

Zgodovinski večer s prof. Jožetom Potočnikom

— Franček Lasbafer, prof. —

Turistično društvo Slovenj Gradec je 23. novembra 2006 v mestni Knjižnici Ksaverja Meška priredilo zelo dobro obiskano zgodovinarsko srečanje s profesorjem Jožetom Potočnikom (spet se je pokazalo,

da ima ta kulturna ustanova za kaj takega žal odmerjen bistveno premajhen prostor), naslovljeno Slovenj Gradec skozi čas. Uvodoma je svojo rdečo nit po sočasni odpovedi najstarejši zgodovini kraja ozi-

roma obdobju srednjeveškega slovenjgraškega gospostva vodil od najstarejše omembe kraja v letu 1091 preko nadaljnjih najpomembnejših mejnikov – leta 1251 tržno naselje, 1267 mesto, 1364 potrjevanje dedne pogodbe rimsko-nemškega cesarja in češkega kralja Karla IV. s Habsburžani, 1850/51 pa okrajno glavarstvo, v katerega vlogi je dejansko ostal do ukinitve okrajev leta 1965. Dodati moramo še letnico 1989, ko mu je Organizacija združenih narodov podelila naziv Glasnik miru, s katerim se še vedno upravičeno lahko postavlja kot edini v Sloveniji. Zemljepisni oziroma upravni obseg kraja se je sicer spreminjal, toda prevladoval je tisti najpomembnejši v obdobju avstrijskega cesarstva, ko je na severu preko današnje državne meje segal visoko nad Muto do Sobote na Golici, na jugu pa do Šmartnega ob Paki, ki ga lahko povečamo še za tistega v vlogi šolskega nadzora vse do Gornjega Grada na koncu Savinjske doline.

Pretežni del večera pa je vse-kakor bil namenjen zadnjim 150 letom. Predavatelj ga je popestril z bogatim slikovnim gradivom iz svojega odličnega arhiva. Pri tem se je smotrno opiral na mestne zbornike, saj jih je v sodelovanju s prof. Tonetom Turičnikom v največji meri avtorsko soustvarjal. Tudi v družabnem delu večera smo ponovno spoznavali, da mestna zgodovina Slovenj Gradca skupaj z zgodovino drugih koroških središč ponuja še veliko spodbud za nadaljevanje takšnih večerov. V njih pač lahko vidimo dobrodošlo vsebinsko utrjevanje koroškega zgodovinskega društva oziroma društev kakor tudi krajinskega strokovnega združenja učiteljev zgodovine, ki bi ga kdaj naprej nadgrajevali še s poglobljanjem izpričanih znanstvenih dosežkov s strokovnimi srečanji v celodnevni obliki kakor tudi s ponovno pripravo ustreznih zgodovinskih zbornikov, referatov in razprav na prej omejeni aktualni osnovi.

Prof. Jože Potočnik med predavanjem

Foto: Stanko Hovni

Jezikovne drobtinice: prazniki, ambivalenca, umetnost ...

— Marta Krejan, prof. —

Čiščenje in pospravljanje stanovanj, kolone, napeto pričakovanje prvih snežink, Miklavž je že razveseljeval otroke, ki zdaj nestrpno čakajo na zvončkanje sani Božička, ki širi smeh in veselje in z darili prižiga iskrice v očeh. Okrašena in razsvetljena mesta, gneča v nakupovalnih središčih, iskreni stiski rok in voščila ... Hm, veseli december, kakor za koga, najbrž. Niso vsi stiski rok iskreni in ne bodo vsem otrokom žarele oči. Pa tudi božično vzdušje ni za vsakega praznično in veselo ... statistika pravi, da se največ samomorov zgodi ravno v času božiča.

Mnogim pa v takih trenutkih pomaga umetnost. Kaj je umetnost, si večina razlaga po svoje, smo si pa najbrž edini v tem, da gre za način izražanja. Dejansko gre za najbolj univerzalen način izražanja. Ali poznamo kako kulturo, v kateri ljudje ne bi plesali, slikali, pisali zgodb, krasili sami sebe, oblikovali simbolov ...? Utegnejo se razlikovati zgolj razlogi, zakaj se nekdo ukvarja z nečim takim. Ampak vsi se s tem srečamo že kot otroci; najprej poslušamo zgodbe, spoznavamo barve, se zibamo v ritmu glasbe, nato pa začnemo ustvarjati tudi sami. In vsak se na posamezno stvar odziva po svoje.

Nekateri veliki in mali umetniki so že nekdaj »delali zdrako« s svojo kritičnostjo, subtilnim doživljanjem sveta, z drugačnostjo, s simbolizmom, ironijo, sarkazmom, svojevrstnim načinom izražanja pa tudi s svojim načinom življenja: izjemni ruski režiser Andrei Tarkovski je bil zaradi svojih sicer nekomercialnih filmov izgnan, saj je (menda) ogrožal oblast; slavni rokovski skupini The Doors na televiziji v neposrednem prenosu niso dovolili zapeti določenih »spornih« verzov (pevec Jim Morrison verzov kljub temu ni izpustil ali spremenil); celotno izdajo Erotike Ivana Cankarja so požgali; Edvard

Kocbek je bil zaradi političnega spora okoli odlične zbirke novel Strah in pogum prisilno upokojen in nadzorovan do konca življenja; prvi pravi romantik Edgar Allan Poe, ki v svojih kratkih zgodbah groteskno prikazuje resničnost, je bil vse življenje reven in neveljavljen; fotografije Joela-Petra Witkina se marsikomu gnusijo ... Pa čeprav gre samo za odziv na svet, morda za trud nekaj spremeniti, izboljšati, opozoriti na prave vrednote, ki jih vse bolj izgublamo, ali pa le za sredstvo, ki nekomu, ki se na drugačen način ne zna spoprijeti s težavami, pomaga iz stiske. Kdo ve?

Kako pa to delajo čebele?

Vančy

Svojo mladost sem preživel na samotni kmetiji ob reki Dravi. Kot pobič sem odrasčal ob mami, dediju in bici. Pri nas je bilo bolj samotno, le redko je kdo zašel k nam. Najbolj pa sem pogrešal družbo drugih otrok. Nekoč pa se mi je le nasmešnila sreča. Mama mi je že v soboto obljubila: »Če boš priden, boš lahko šel jutri z mano na drugo stran reke, bova šla h Gumpotu prosit, če bomo lahko nesli nekaj žita v mlin, če bo kaj dežja, da se bo mlin vrtel, seveda.«

Tega sem se zelo razveselil. Pri Gumpotu je bilo vedno živahno, njihova kmetija je stala sredi vasi in k njim je velikokrat kdo prišel. In morda, če bom imel srečo, bo tam še kak otrok, se bova pa lahko igrala. Za igro sem bil pa vedno navdušen, morda zato, ker sem tako sam gor rasel.

Že v soboto sem na račun tega bil res priden, kot je pač lahko priden tak petletni kratkohladeček. Nanosil sem poln zaboj drv, da so se že kar valjala po tleh pred štedilnikom, vode iz oddaljenega štepiha pa sem nanosil toliko, da je bilo že v vseh omembe vrednih posodah, ki smo jih imeli v skledniku zvrhano polno; bica so se že jezili nad mojo pridnostjo. Komaj sem dočakal nedeljsko popoldne, ko sva se z mano malo bolj »nedeljno« oblekla in so naju nato dediti s čolnom zapeljali čez Dravo na drugo stran. Ko sva prispela h Gumpotu, so ravno pojužnali. Ženske so še nekaj šarile okoli posode, oča Gumpot pa so spokojno sedeli nad njimi, kot bi bili gospod Bogec med oblaki. Ravno takšen je bil Bogec naslikan v Boštjanski cerkvi, le da je bil tam Bogec nad, Gumpotov oča pa pod modrimi oblaki.

Ko sva prišla, se je mama brž zaklepetala z ženskami, mene so pa Gumpotov oča povabili: »Pridi pobič, midva bova šla ven, midva nisva za take ženske čenčaje!« Ženskam pa je pojasnil: »Grem malo k čebelam šarit.« Po poti do čebelnjaka se je pošalil: »Boma videla, koliko fur so do danes že navozile v panje. Zna biti lepó, ko je tako lépo in toplo vreme,« in se je

poznavalsko obrnil proti nebu ter me hudomušno pogledal. Jaz pa sem ga začudeno motril, ker nisem razumel, kako gre ta reč s čebelami in furami. Čebele sem že poznal, saj me je večkrat kakšna vsekala, a da bi videl, da bi katera kakšno furo vozila, ne, to pa ne. Najprej si jo staknil na marjeticah, sploh če si bos tal naokoli, sicer smo pa včasih otroci tako ali tako celo poletje bosi tekali naokoli. Rekel sicer nisem nobene, a to s »čebelami in furami«, to moram pa dobro pregledati in poizvedeti, če mi pa še le ne bo dovolj jasno, bom pa že potem doma dedija dodbora izprašal, da se me bodo še naveličali.

Od začetka, ko sem kam prišel, sem bil bolj tih in sramežljiv, a ko sem se navadil in sem ljudem že malo zaupal, sem postal en sam velik vprašaj. Mama in bica sta pravili, da znam prav neprijetno vpraševati in da se nikoli ne naveličam. Ko sva prišla z očom Gumpotom do čebelnjaka, mi je pokazal na klopco, ki je stala nedaleč stran: »Tu počakaj, jaz bom zadaj malo pogledal, kako je kaj z zarodom in mladimi čebelami. So mi jih zadnjič ene ravbarce tako zmedle, ko so prišle ravbat.«

Pridno sem sedel na klopco ob čebelnjaku, saj si bliže tudi nisem upal, pa še v kratkih hlačah sem bil. Pa sem imel zopet kaj razmišljati in mozgati. Čebele pa ravbarce, če so pa dediti zmeraj rekli: »Najbolj pridna žvad je čebela!« Pa še to o mladih čebelah, to moram pa res v redu izprašati Gumpota. Ko je oča Gumpot šaril zadaj pri čebelah, so še posebej marljivo letale iz panjev, vmes pa se je pokadil oblaček iz njegove pipe. Zadovoljen je prišel od čebelnjaka in prisedel k meni na klopco. Bolj sebi kot meni je kimal in govoril: »Še se bodo popravle, sem se že bal, da bo šel cel zarod po gobe zaradi onih ravbarc. Ti, pobič, a ti kaj veš, kdo bi na oni vaši strani šnops futral čebelam?« »Ne, a šnops fotrajo čebelam?« sem bil radoveden, ker sem se spomnil, kako so dediti pravili, da so morali pustiti čebele, ker je postal

cuker tako drag, da jih niso več mogli fotrat. »No, če bi izvedeli, kateri tajksl to dela, gorje mu. Bi ga naznanili, enkrat zvečer bi pa šli in mu skup strupali čebelnjak. Veš to je zelo grdo, še za človeka ni dobro, če je pijan, čebela je pa pravi zlodej!« je še pribil Gumpot, a nabrana togota mu je že vidno plahnela. Zadovoljno je gledal proti izletajočim čebelam, pipa v ustih se mu je poveznila še malo boj na stran, majhni modri oblački pa so poplesavali z vetrom in prijetno dišali, rekel bi da malo celo po čebelah. Tedaj pa je napočil prvi čas za potešitev mojih radovednosti. Ne vem, ali sem vam že pravil, radovednosti, te mi pa nikoli ni manjkalo. Pričel sem: »Stric Gumpot, kako se pa dobi jo mlade čebele?« »Ja, viš, vsaka živa stvar ima svoj način. Saj psa si že gotovo videl, ali pa kravo ko se poja?« »Aha, ko se jahajo po kupu! A čebele se tudi jahajo po kupu?« sem bil radoveden. »Ne, pri čebelah je pa bolj tako kot pri pipikah, samo da pri čebelah ni to koklja, ampak bolj velika čebela, reče se ji matica in ona skrbi za zarod, druge čebelice ji pa pridno prinašajo med.« Ko je govoril o čebelah, se je njegov rdeč in zagorel obraz razlezel v blagodejen nasmešek, oblački iz njegove pipe pa so čisto obmirovali nad nama.

Veliko reči sem se na ta dan naučil o čebelicah, Gumpotovemu očetu se je pa tudi dobro zdelo, kako pozorno sem ga poslušal, pa ne samo poslušal, tudi vpraševal sem ga kar naprej. Počasi pa se me je verjetno že tudi malo naveličal in je rekel: »Zdaj, pobič, morava pa nazaj domov, da ne bo tvoje mame skrbelo!« Pa ne domov, ko imava ravno odprto temo o teh tako važnih rečeh: »E, kaj bi jo skrbelo, saj ve, da sem pri vas, nič je ne bo skrbelo!« Pod nujno sem moral postaviti še kako vprašanje: »Kako pa je to pri ljudeh? Vem, da ni kot pri kravah, a je kot pri čebelah? Kot pri pipikah pa vem, da tudi ni; kako pa to tu gre?«

Gumpotov oča se je zmračil, ostro me je pogledal, kot bi kaj narobe naredil. Takoj mi je postalo

jasno, da sem nekaj hudo narobe vprašal. Odločno se je dvignil s klopce ob čebelnjaku, me osorno pogledal in odvrnil: »Pobar, to pa ti kar svojga fotra vprašaj, kako se froci delajo, ne mene!«

Takoj mi je že iz samega tona glasu postalo jasno, da sem ga nekje močno polomil, a kje? Pa tako lepo sva se menila vse sorte. »Saj bi ga, a ko ga nimam,« sem odgovoril ves žalosten in skrušen.

Obrnila sva se in napotila nazaj proti domu. Neka neumna žalost mi je takrat legla na dušo in srce, solze so mi kar same od sebe kapale iz tistih očesnih luknjic in mi vse slane lezle dol nekam v tista, takrat tudi žalostna usta. Gumpot je na poti proti domu zopet poizkušal biti zabaven, rekel je še šalo ali dve, misleč, bodo že vžgale, a ko je videl, da se še vedno kujam in se mi solze ne in ne osuše, mu je bolj ko sva se bližala domu, bolj postajalo nerodno. A jaz sem mu lahko le s solznimi očmi sledil. Malo pred samim domom se je še enkrat zazrl vame, se čudno raznežil in me s svojo hrapavo roko pobožal po laseh, rekoč: »Eh, jaz sem čisto pozabil, da ti nimaš očeta, eh, saj ga imaš, samo da ga ti ne poznaš, eh. Sedaj bomo pa doma med lizali iz satnic, to, boš videl, to je ta največja sladkoba! Nehaj se že cmeriti, no, saj ti pa tudi nisem kaj hudega menda rekel, no!«

Ko sva prišla domov, so Gumpotov oča res dali nekaj čebeljega satja na krožnik. Čebelji med je nekaj najslajšega, kar sem kdaj v življenju užil. A v meni je še velikokrat po tistem vzbudil nekakšen grenak in žalosten občutek: »Le zakaj tudi jaz nimam svojega očeta, ki bi mi povedal, kako se delajo mlade čebele?«

Nekaj narečnih:
štepah – vodnjak
žesl – stol
šariti – delati, opravljati
ravbarce – roparice
futrati – krmiti (čebelam nakladati)
cuker – sladkor
tajksl – hudič, zlobnež
se pojati – pariti se, goniti se
skup strupati – razbiti

Biserna poroka zakoncev Jamnik

Stanko Hovnik

Ivan in Pavla Jamnik iz Slovenj Gradca sta 18. novembra 2006 praznovala 60 let zakonskega življenja. Ivan se je rodil pred osemdesetimi, Pavla pa pred osemindesetimi leti. V zakonu sta se njima rodila hčerka in sin. Imata štiri vnuke in štiri pravnuke.

Pavla in Ivan Jamnik

Ivan se je izučil za krojača, a ni mu bilo dano, da bi opravljal to delo. Že leta je 1942 je sodeloval z osvobodilno fronto, a je bil zaradi izdaje aretiran in

mučen v dravograjskih gestapovskih zaporih, nato pa odpeljan v taborišče Dachau. Po vojni se je zaposlil v trgovskem podjetju Merx v Slovenj Gradcu, kjer je delal do invalidske upokojitve leta 1973. Zelo aktivno je deloval v družbenopolitičnih organizacijah in zato prejel veliko priznanj,

pohval in odlikovanj. Ivan pa se poleg tega že od svojega sedmega leta dalje ukvarja s čebelarstvom. Pavla je gospodinjala, vzgajala otroka, pazila vnuke, v varstvu pa je imela tudi druge otroke. Veliko truda in volje je vložila tudi v gradnjo stanovanjske hiše, kamor so se vselili leta

1966.

Cerkveno biserno poroko je v slovenjgraški cerkvi opravil župnik gospod Peter Leskovar, civilno pa župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar, ki je slavljencema v imenu občine tudi čestital in jima izročil spominsko darilo.

Svatje na biserni poroki Pavle in Ivana Jamnika

Lenart Oder je praznoval 80 let

Zadnje dni v mesecu oktobru je v krogu svojih domačih praznoval 80. rojstni dan Šimanov Velč iz Mislinje.

Rodil se je 26. oktobra 1926 kot prvi izmed štirih otrok materi Amaliji in očetu Francu. Ker so se stvari obrnile tako, da se nikoli nista poročila, je bilo življenje otrok še toliko težje. Težke razmere so zahtevale pridne roke in že kot otrok je moral pasti živino po okoliških pašnikih. Pri šestnajstih letih si je našel prvo zaposlitev pri Pergerju, kjer je pogozdoval.

Potem je prišla druga svetovna vojna in kot mlad fant je bil od-

peljan v »lager« v Nemčijo, ker pa so se mu vnele oči, so ga poslali domov na okrevanje. Ko se je za silo pozdravil, se je pridružil pohorskim partizanom in do konca vojne ostal borec Šercerjeve brigade. Potem je prišlo na vrsto še služenje vojaškega roka, ki je trajalo kar dve leti. Leta 1947 se je končno lahko vrnil domov.

Zaposlil se je pri Gozdarstvu v Mislinji in kot gozdni delavec opravljal različna dela od pogozdovanja do čiščenja. Delo sekača je bilo ročno, saj so motorne žage dobili šele kasneje in les so podirali kar z žago amerikanko. Takrat gozdni

delavci po »šihlu« niso hodili domov, ampak so prebivali v kočah, narejenih iz skorje in si sami kuhali v njih. Največkrat so jedli kar žgance, ki so jim dajali moč, da so lahko opravljali težka gozdna dela. Čeprav je bilo delo v gozdu težko in naporno, je pohorskim gozdom ostal zvest vse do svoje upokojitve leta 1974.

Pri svojih 25. letih se je zagledal v Sovičevo Faniko. Leto

kasneje se je z njo poročil ter se preselil na Sovičevo. Tu sta si ustvarila dom in rodili so se jima trije otroci. Ker je bila pri hiši samo ena plača in so težko shajali, je rad priskočil na pomoč sosednjim kmetom in tako zaslužil še kakšen dodaten dinar za družinski proračun. Čas je hitro mineval in leta 1984 se je z družino preselil v dolino na Gozdarsko cesto v Mislinji.

Otroci so odrasli, končali šolanje, se zaposlili in si ustvarili družine. Danes živi z njima hčerka s svojo družino, z veseljem pa ju večkrat obiščeta tudi sinova s svojimi domačimi. Prav vseh se vedno razveselita, še posebej pa sta dobre volje takrat, ko pridejo na obisk njuni trije pravnuki Ana Maria, Lenart in Samo.

Čeprav Lenartu zadnja leta malo nagaja zdravje, se zna še

vedno pošaliti in je dobre volje. Zato pa mu spomin kljub letom dobro služi in ko prične pripovedovati zgodbe iz svojega življenja, mu radi prisluhnemo tako stari kot mladi.

Vsi, ki ga poznamo, mu ob jubileju iskreno čestitamo in želimo še mnogo lepih trenutkov v jeseni njegovega življenja.

Še na mnoga leta!

Biserna poroka Antona in Vide Konečnik

25. november je bil dan, ki ne bo šel v pozabo. Anton in Vida Konečnik, Dobrovnikova iz Šentjanža, sta praznovala biserno poroko, šestdeset let skupnega življenja, in se veselila skupaj s svojimi najbližjimi in številnimi sorodniki. Tokrat sta ju poročila domači župnik g. Janez Zupanc in ga. Marijana Cigala, županja občine Dravograd.

Vida, roj. Hribnik, se je rodila 22. 4. 1925 pri Jamniku

na Gradišču kot najstarejša hči med dvanajstimi otroki. Vsi bratje in sestre so ji že umrli. Mladost je preživela na kmetiji, kjer je pomagala gospodariti, pri čemer je opravljala tudi najtežja kmečka dela. Šolo je obiskovala v Slovenj Gradcu, kolikor so pač dopuščale takratne razmere – veliko trdega dela na kmetiji in skrb za mlajše brate in sestre. Med vojno je ostala doma na kmetiji in z ostalimi člani družine pomagala partizanom, jih skrivala in skrbela zanje.

Anton Konečnik se je rodil 4. 12. 1919 pri Škofu na Gradišču. V družini je bilo sedem otrok, trije bratje in štiri sestre. Živita le še z najmlajšim bratom Maksom. Pri 14 letih je začel voziti s konji, kar je počel do leta 1978, nato je konje zamenjal traktor. Anton pa je bil sicer celo življenje v tesnem stiku s konji. Ko je prenehal delati in voziti z njimi, je velika ljubezen do teh živali ostala. Kar pogosto smo ga lahko videli sodelovati na različnih prireditvah in porokah.

Leta 1941 je na kmetiji Dobrovnik umrla očetova teta in takrat je Anton prišel k njim. Kmetijo je leta 1943 podedoval, ob tem pa je moral izplačati trinajst dedičev.

1. 4. 1943 je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko, kjer se je pustil ujeti ruski armadi. Do 1. 7. 1944 je bil v taborišču v Kijevu, tam pa se je pridružil 1. jugoslovanski brigadi, ki se je takrat formirala v Kolomni in je štela okoli 1300 članov. Skupaj so iz Rusije preko Romunije dva meseca in pol pešali v Jugoslavijo in ob osvoboditvi Beograda že bili v Srbiji. 6. 4. 1945 je bil v Sremu ranjen in kar nekaj časa je preležal po bolnišnicah (Kruševac, Valjevo), nato pa se je oktobra 1945 vrnil domov k Dobrovniku.

Vida in Tone sta se spoznala v avgustu leta 1945 in se naslednje leto poročila ter skupaj zagospodarila na kmetiji. V zakonu so se jima rodili štirje otroci, trije sinovi in hči (An-

ton 1948, Ivo 1949, Marjan 1950 in Mojca 1956).

Do leta 1956 so živeli v stari Dobrovnikovi hiši in vanjo sprejeli še dve družini, ki jima je požar uničil dom, poleg teh pa je pri njih našlo zatočišče še kar nekaj družin. Stara hiša je postala pretesna in leta 1956 se jim je uspelo vseliti v novo. Daleč naokrog sta Vida in Tone znana kot dobra in poštena zakonca, ki nikomur nikoli nista odrekla pomoči. Krstna in birmaska botra sta kar triinštirideset otrokom.

Leta 1987 sta se Tone in Vida preselila k hčerki, v hišo, ki so jo nedaleč od Dobrovnikove kmetije zgradili skupaj.

Zdaj jima čas krajša devet vnukov, še v večje veselje pa jima je sedem pravnukov. Želimo jima še veliko zdravja in sreče.

Kmečke domačije zveste narodnim odporom

Milan Razdevšek

V tedniku *Naš čas* sem nedavno objavil zapis »Dišale so cve-toče jablane«, o nesrečni smrti Ludvika Blagotinskega, mojega spremljevalca, ki je padel maja 1944. V Paki pri Velenju sva se nenadoma znašla v nemški policijski zasedi. Ludvik je bil smrtno zadet, ko sva prečkala most čez reko Pako. Po dveh dneh, 18. maja, so ga pokopali Lahovnikovi.

V hudem šoku smrtnega stre-la sem se znašel v mrzli strugi Pake pod mostom. Moj rešitelj je bil gozd. Pognal sem se v strmo pobočje hriba Stropnik, prišel v Cirkovce in se ustavil v prvi hiši pri Županovih. Tu so pripravljali zajtrk, sin Ivan je krmil živino v hlevu.

Gospodinja mi je prijazno pripravljala čaj, ko je nenadoma pritekel v hišo Ivan in zaskrb-ljeno sporočil: »V vasi je poli-cija. Takoj se skrij v steljniki ali kam drugam!« To sem tudi storil. Na srečo pri tej hiši tisto nedeljo, 16. maja, niso delali podrobne preiskave. Zvečer me je Ivan pospremil v varnejše zavetje k Avberškovim, p. d. Kolajevim, na Lubelo.

V tem času je bila velika ofen-ziva proti XIV. diviziji na ob-močju Graške gore, Završ, Šmiklavža in Velenje. Pri Kolajevih sem bil na varnem teden dni. Toda nekega dne, ko sem že nekaj dni bil pri Avberškovih, je k meni prišla do-mača hčerka Zofka in rekla: »K nam je prišel neznan moški, oblečen v črno, v jahalne hla-če, ima pištolo. Povedal je, da prihaja iz Gradca in želi zvezo s partizani.« Neznanec je stal sredi dvorišča, videl sem ga skozi špranje na seniku. Pre-pričan sem bil, da je gestapov-ski agent. Zofki sem zabičal, naj me ne izda. Opazil sem, da mu je šla sporočit, da pri njih ni nikogar, ki bi mu pomagal vzpostaviti zvezo s partizani, in nejevoljen se je nato oddaljil od hiše.

Zgodba se je ponovila tudi na-slednji dan. Neznanec je po-novno zahteval zvezo s parti-

zani. Sporočilo mi je ponovno prinesla Zofka; prišlek ji je izročil pištolo kalibra 0.8, da bodo prepričani, da nima sla-bih namenov. Rekel je še, da je ušel, da prihaja iz Gradca in išče zvezo s partizani. Zofka me je začela prepričevati, naj mu pomagamo, da ni nevaren, saj ima velenjski dialekt in ni agent. Nakar sem popustil in s pripravljeno pištolo stopil na dvorišče. Jezno me je oštel in rekel: »Pojdite vi nekam. Iz Gradca sem prinesel mnogo pomembnega materiala za par-tizane. Ali bi res radi, da me še enkrat dobi policija!?« Ko sva si segla v roke, sem mu poja-snil, zakaj moja previdnost. Pozneje sem ugotovil, da je prišlek res naklonjen osvobodil-nemu odporu in postal je celo član Varnostno obveščevalne službe. Bil je Rajmi Vošnjak iz Velenja.

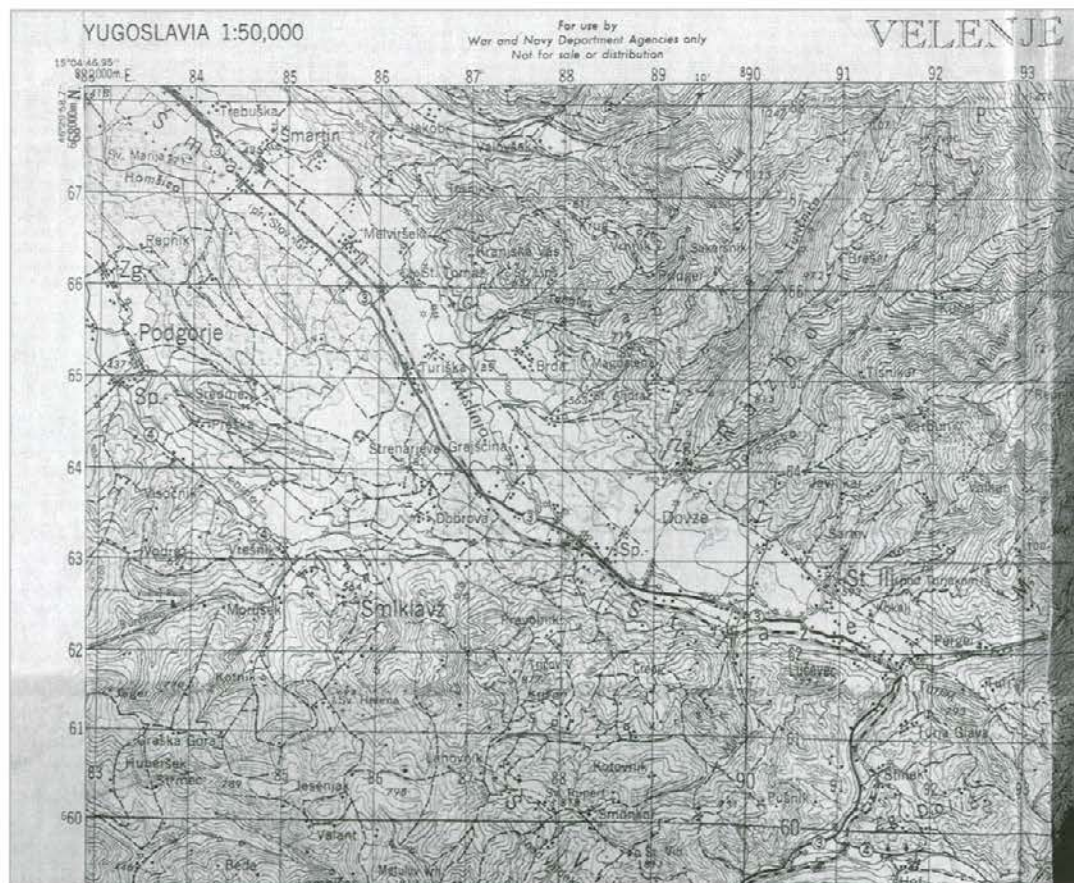
Avberškovo domačijo sem na-slednji dan v spremstvu Raj-mija zapustil in se prisrčno

zahvalil za varno zavetje. Na-menila sva se na našo staro javko k Rotovnikovim, p. d. Vrbačevim, na Graško goro, skoraj že v Šmiklavž. Takrat sva se ognila Danijelove do-mačije in pot usmerila proti Štefanu v Senčne Završe.

Pri Štefanu so naju prosili, naj pomagava pri hudi in zaplete-ni telitvi krave. Štefanovi se tega še danes spominjajo. Ker nisva mogla kaj pomagati, sva šla dalje in se ustavila pri Mehovih. Pri njih sva dobi-la koristne podatke, kje so še sovražnikove zasede, ki se jim morava izogniti. Dobila sva tudi informacijo, da je v Paki še vedno zaseda. Povedali so nama tudi, da se po okoliških gozdovih nahajajo patrulja Sercejeve brigade in ameriški piloti. Menili so, da so v megli zašli in se niso znali prav ori-entirati za v Gornjo Savinjsko dolino. Od tu naj bi zavezniške pilote dalje spremljali na Do-lenjsko in v Bari v Italijo.

Na tej poti k javki pri Vrbaču sva hkrati iskala skupino za-vezniških pilotov in njihovo spremstvo. Pričelo je močno deževati, kar je trajalo nekaj dni, in povsod je nastopila še gostejša megla. Pilete sva slu-čajno našla oz. nanje sva na-letela prav v gozdovih Suhega Dola, ko sva sama bivakirala. Sledila je naša medsebojna identifikacija. Ugotovili smo tudi, zakaj so zašli tako daleč od načrtovane smeri. Cesta Črna-Šentvid-Šoštanj je bila zasedena in skupina s piloti se je umaknila nazaj v gozd in zaradi goste megle izgubila orientacijo. Zato je prišla sko-raj do Suhega Dola nad Pod-gorjem, kar je bilo nevarno in bi lahko bilo usodno.

Ameriški piloti so razgrnili svoje specialke, sekcija Velenje, in ugotovili, da so daleč od za-črtane poti. Z Vošnjakom sva jih pospremila čez cesto Šent-vid-Šoštanj, ki je bila ta čas bolj varna. Zavezniški piloti so mi v zahvalo podarili vojaško

Preslikan del vojaške specialke, ki so mi jo podarili zavezniški piloti.

specialko, ki jo hranim še danes. Dobila sva tudi posebno čokolado, kar je bilo za naju nekaj povsem novega – prvič sem imel v ustih kaj takega. S tako čokolado so bili oskrbljeni samo piloti, in sicer za izredne razmere, kot je bila ta, ko je bil njihov bombnik sestreljen. Čokolada je nadomestila hrano za nekaj dni. Zaradi tega je prišla zelo prav tudi nama, ko sva bila lačna. Opazil sem, da so se piloti razveselili našega srečanja. Patrulja, ki jih je vodila, je bila v teh širnih gozdovih nekoliko izgubljena in negotova, kar seveda ni čudno, saj niso poznali terena.

Vsi skupaj smo bili zadovoljni, da se je vse tako srečno izteklo, in prijazno smo se poslovili.

Ob povratku sva se previdno napotila k naši stalni javki, k Vrbačevim. Toda ves čas so se slišali posamezni streli, kar je pomenilo, da sovražnik še ni zapustil tega območja in da zapore še obstajajo. Zaradi tega sva bila skrajno previdna. Vrbačevi so nama povedali, da v tem času ni bilo nobene aktivnosti, zato nimajo niti novic niti pošte za okrožje. Vrnila sva se preko Škalskih Cirkovc, Šaleka in Bevc na šentiljsko stran.

Rajmi Vošnjak je ostal v Šale-

Milan Razdevšek tudi v drugačni uniformi. Po prestani preizkušnji in preboju skozi goste sovražne zapore ofenzive je Milan Razdevšek s prijateljem končno prišel na bevsko stran. Tedaj je tudi bil imenovan za predsednika Mladinske organizacije okraja Šentilj. Fotografija je iz časa tega imenovanja, maja, leta 1944.

ku, sam pa sem se oglašil pri družini Verdev, pri Jelenovih v Podkrajju. Pri njih je bil največkrat sedež Okrajnega odbora OF Šentilj. Domači so bili veseli, da sem živ in da sem se vrnil. V tem času sem bil razrešen kurirsko obveščevalnih nalog in imenovan za predsednika Mladinske organizacije okraja Šentilj. To nalogo sem opravljal do decembra 1944.

Vsi moški, ki smo delovali v okrožju, smo po direktivi Pokrajinskega odbora OF morali vstopiti v operativno enoto XIV. divizije.

Dodatek

Med dosedanjimi doživetji spominov iz druge svetovne vojne, ki je moji generaciji prizadela veliko gorja, želim opisati še krajši dogodek, ki naj bi bil pomemben za današnji čas. Zgodba se nanaša na 31. julij 1944, na nedeljsko jutro v Ponikvi pri Žalcu.

Okrajni odbor OF Šentilj pri Velenju je po dopoldanski maši pred cerkvijo pripravljala partizansko zborovanje. Župnik Janez Gorišek je bil vsa štiri leta nemške okupacije v hišnem priporu, župnijska posest pa zaplenjena. Organizatorji partizanskega zborovanja smo načrtovali, da bi se v cerkvi prvič po nemški okupaciji zapelo v slovenskem jeziku. Peli naj bi pevci partizani iz Šaleka pri Velenju, vodil pa naj bi jih Ivan Meža – Jaro. Toda sredi noči so nas naši zapniki obvestili, da so ponoči policijske enote v največji tajnosti v širšem kraju že obkrožile vas Ponikvo z namenom, da aretirajo aktiviste OF. Zaradi

tega smo nemudoma prekinili nadaljnje priprave in o nameurah okupatorjevih sil obvestili tudi vaščane Ponikve. Nemška policija je že med mašo pregledovala in identificirala ljudi, izvajala hišne preiskave in aretirala večje število domačinov. Mnogi so prenašali tegobe v zaporih in v mukah izdahnili v taborišču Dachau, med njimi tudi moj oče.

Aktivisti OF smo s pomočjo terenskih sodelavcev ugotovili, da so temu dogodku prisostvovali nekateri okupatorjevi sodelavci. Med organizatorji partizanskega zborovanja so bila zaradi izdaje tudi odločna mnenja po kaznovanju izdajalcev. Vendar je Okrajni odbor OF Šentilj odločno zavrnil vsako represalijo in sklenil, da bodo o tem odločale sodne oblasti po vojni.

Po vojni so bili izdajalci zaradi tega v sodnem postopku na sodišču v Celju, vendar so bili oproščeni in so se po dveh mesecih vrnili na svoje domove. Lahko zatrdim, da je bilo naše vojno politično delovanje v šaleško-mislinskem okrožju OF pošteno in pravično, kar potrjuje opisani dogodek. Mala vas Ponikva je za osvoboditev domovine imela velike žrtve, 29 domačinov se ni več vrnilo na svoje domove.

Aktualni kulturni in drugi dogodki v koroški regiji

Nataša Konečnik Vidmar

V okviru Multimedijskega centra Koroške je zaživel kulturno informacijski portal nucam.info. Nastal je s podporo Ministrstva RS za kulturo, Evropskega sklada za regionalni razvoj in Mestne občine Slovenj Gradec. Povezuje še 15 podobnih portalov ostalih multimedijskih centrov po vsej Sloveniji, ki skupaj tvorijo na-

cionalno informacijsko mrežo, in bo osnova za vzpostavitev nacionalnega kulturno informacijskega portala Ministrstva za kulturo. Multimedijski center Koroške je projekt Mladinskega kulturnega centra Slovenj Gradec.

Na portalu www.nucam.info so zbrani vsi aktualni kultur-

ni in drugi dogodki v regiji. Uporabnikom omogoča hiter in enostaven dostop do kulturnih in drugih informacij ter hitro, enostavno in brezplačno oglaševanje dogodkov, prireditev in storitev. Na portalu lahko vsak ponedeljek in četrtek najdete informacije o prostih delovnih mestih na Koroškem, izobraževanju,

kulturi in turistični ponudbi ter sodelujete v forumu. Na portalu se nahaja tudi seznam kulturnih, izobraževalnih, turističnih in drugih organizacij na Koroškem. Če se ukvarjate s kulturno-umetniško produkcijo, imate kulturno društvo ali ste drugače aktivni v kulturi in izobraževanju, vam v Multimedijem centru Koroške brezplačno izdelajo predstavitevno stran, ki obsega opis dejavnosti in aktivnosti kulturnega akterja. Za vse dodatne informacije se obrnite na Lucijo Čevnik, vodjo MMC Koroške, po telefonu 02/88 29 585 ali na elektronski naslov mladinski.center@siol.net.

The screenshot shows the website nucam.info with a search bar, navigation links like 'Kontakt', 'Zemljevid strani', and 'Dodaj med priljubljene'. Below the navigation bar is a large photo of a person sitting on a bench. To the right of the photo are logos for 'MMC mreže', 'Povezana spletna mesta', and 'Najdi:'. Below the photo is a logo for 'nucam.info' and a logo for 'MMC mreže'.

Licitacija vrednejših gozdnih lesnih sortimentov

Jože Jeromel, dipl. ing. gozd.

Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline bo v januarju in februarju 2007 organiziralo licitacijo vrednejših lesnih sortimentov.

Licitacija bo organizirana v sodelovanju z Zvezo lastnikov gozdov Slovenije, Zavodom za gozdove Slovenije - Območno enoto Slovenj Gradec in s Kmetijsko gozdarskim zavodom Maribor. Lokacija licitacije bo na letališču v Turiški vasi.

Društvo lastnikov gozdov je za izvedbo licitacije imenovalo tričlanski odbor v sestavi:

- Jože Jeromel
- Janko Ošlovnik
- Anton Ažnoh

Licitacija je način prodaje posameznih vrednejših sortimentov, ki so zloženi na določeni lokaciji. Kupci za posamezen sortiment oddajo pisno ponudbo. Na dan prodaje se vse ponudbe javno preberejo in s kupcem, ki je ponudil najvišjo ceno, se sklene kupčijo. V nasprotju s klasično licitacijo velja oddana pisna ponudba, naknadno korigiranje cene, navedene v ponudbi, ni mogoče.

Cilj prodaje plemenitega lesa na ta način je, da lastnik gozda dobi možnost, da debela posebno dobre kvalitete ponudi širokemu krogu kupcev. Kupci lesa pa s takšno koncentracijo ponudbe zmanjšajo stroške nakupa in prevoza. Ne nazadnje pa se s to posebno obliko trženja poskuša hlodovini pridobiti več pozornosti, v obeh lastnikov gozdov pa dati gojenju plemenitega lesa večjo vrednost.

Licitacija bo potekala tako, da se bodo posamezni vrednejši sortimenti prevzeli in označili pri lastniku gozda ter dostavi-

vili na lokacijo licitacije. Prevoz lesa za lastnike gozdov bo organiziralo društvo.

Na licitacijo bodo povabljeni kupci iz Slovenije, Avstrije, Italije, Nemčije, Švice in še nekaterih drugih držav. Posamezen sortiment bo prodan kupcu, ki bo ponudil najvišjo ceno. Kupci so dolžni les plačati preden ga odpeljejo. Kupnina, od katere se odštejejo stroški licitacije (prevoz, skladiščenje ...; cca 20 EUR), se nakaže lastniku lesa.

Časovni načrt izvedbe licitacije:

- november/december 2006: ocenitev količin lesa, odbira

in posek dreves, posredovanje informacij o ponudbi lesa kupcem;

- januar 2007:

dovažanje lesa na prodajni prostor do 15. januarja 2007, končna klasifikacija in priprava seznama ponujene- ga lesa;

- 20.-31. januar 2007:

ogled lesa in zbiranje ponudb kupcev;

- 1.-10. februar 2007:

odprta vrata - možnost ogleda za širšo javnost, odpiranje ponudb in izbor kupcev,

obveščanje kupcev o izboru, priprava za odpremo in odvoz lesa.

Na licitaciji bo možno prodajati naslednje sortimente po drevesnih vrstah in kvaliteti:

Vsi lastniki gozdov so vabljeni, da v prodajo ponudijo najkvalitetnejše sortimente, saj bodo na ta način za svoj les gotovo lahko iztržili največ.

Za vse dodatne informacije se lahko obrnete na telefonski številki: 041 321 099 (Jože Jeromel) in 031 697 119 (Janko Ošlovnik).

		les za žago	les za furnir
hrast	dolžina	od 3 m naprej, vsakih 0,5 m	dolžine 2,5 m-3,5 m ter dvojne dolžine
	premer	40 cm+	50 cm+
	kakovost	A, dobra B	furnir, svetla barva
gorski javor	dolžina	od 2,5 m naprej, vsakih 0,5 m	dolžine od 2,5 m naprej
	premer	30 cm+	45 cm+
	kakovost	A, dobra B	brez šišek
češnja, brek	dolžina	od 2,5 m naprej, vsakih 0,5 m	dolžine od 2,5 m naprej
	premer	30 cm+ (A); 40 cm+ (B)	45 cm+
	kakovost	A, B, dobra C	furnir, brez zelene barve
sliva, hruška, oreh, jablana	dolžina	od 2,5 m naprej, vsakih 10 cm	dolžine od 2,5 m naprej
	premer	30 cm+	40 cm+
	kakovost	A,B, dobra C	brez obarvanja
bukev	dolžina	se ne licitira	2,5 in 3,5 m in dvojne dolžine
	premer		50 cm+
	kakovost		samo v kvaliteti furnirja
lipa, črna jelša, breza	dolžina	se ne licitira	dolžine od 2,5 m naprej
	premer		40 cm+
	kakovost		brez obarvanja, brez nepravne črnjave
macesen, smreka	dolžina	se ne licitira	dolžine od 2,5 m naprej
	premer		50 cm+
	kakovost		ozke letnice, brez šišek

Popravek k članku Goba velikanka v Jazbini

Gorazd Mlinšek

Motiti se je človeško, ugotavljam avtor članka o gobi velikanki v Jazbini, objavljenem v prejšnji številki Viharnika. Ne-

hote sem preimenoval najdlja velike borove grive. Borovo grivo je našel Jani Strmčnik, ki z mamo Heleno Strmčnik živi

na Vrselnikovem v Jazbini. Heleni in Janiju se za pomoč opravičujem, enako pa tudi Štifterjem, da sem jim nehote

povečal število članov. Vsem skupaj želim v prihajajočem letu veliko zdravja in medsebojnega razumevanja!

Nataša Konečnik Vidmar

Planinsko društvo Slovenj Gradec je 16. decembra organiziralo tradicionalni pohod »Čez goro k očetu«. V torek, 26. decembra, organizirajo nočni pohod z baklami do kapelice pod Kremžarjevim vrhom. Organizator je Primož, ki je dosegljiv na telefonski številki

041 657 686.

V torek, 2. januarja 2007, organizirajo novoletni pohod na Uršljo goro. Prijavite se lahko pri Borisu na številki 041 348 465. Planinsko društvo Slovenj Gradec ima dežurstvo v planinski sobi na Vorančevem trgu vsak četrtek med 16. in

18. uro. Ostale informacije lahko dobite na oglasnih deskah na Vorančevem trgu, v Šolski ulici (pri samopostrežni trgovini) ter na spletnih straneh planinskega društva www.gostje.koroska.net/pdsg/. O pohodih boste obveščeni ob sredah ob 14.50 na Koroškem

radiu in na plakatih na običajnih mestih. Planinsko društvo Radlje ob Dravi pa vabi v nedeljo, 24. decembra, na božični pohod na Svete tri kralje. Prijave zbira Simona na telefonski številki 041 401 990.

Predstavitev knjige *Stari cajti* v Mežici

Milena J. Cigler

V nedeljo, 29. 10. 2006, je Literarno gledališče Treska ob sodelovanju učencev OŠ Šentanel in OŠ Leše predstavilo knjigo avtorice Anke Plevnik iz Šentanela.

Anka Plevnik je dobrih trideset let učiteljica v osnovni šoli v Šentanelu. Njen urnik se ni končal ob zvonjenju šolskega zvonca. Svoje bivanje v tej lepi vasi je oplemenitila z raziskovalnim delom, in sicer jo je zanimalo narečje v Šentanelu. Družila se je z vaščani in od njih dobila veliko informacij o narečnih posebnostih. Pridobila je veliko prijaznih ljudi, ki so ji pri njenem ljubi-

teljskem delu tudi pomagali. Tako je izbor besedišča opravila Iva Potočnik, profesorica, knjigo pa je s prikupnimi risbami opremila Erika Piko, Ankina prijateljica.

Knjiga *Stari cajti* je sestavljena iz osmih poglavij: prvi del so pesmi, nato pa so poglavja z naslovi Razne pripovedi, Kmečka opravila in šege, Ljudje, Spomladi in jeseni, Za šalo, K'k nagvo vse mine in Prigodnice.

Navedena poglavja (razen pesmi) so prikazana v prizorih, v dialogu med dvema ali več ljudmi iz Šentanela in v njihovem narečju. Spodaj je

razlaga posameznih narečnih besed.

Učenci so prizore zaigrali tako prikupno, da smo bili gledalci navdušeni. Čeprav knjiga ni knjiga v klasičnem pomenu besede, je pa verodostojen prikaz življenja v »starih cajtih« v tej »planinski« vasi, ki je poznana bolj po turizmu kot po kmečkih običajih; ta knjižica bo poskrbela, da žetev, mlade, steljeraja, gnojvoža, vrtna in druga opravila ne bodo šla v pozabo.

Za zaključek pa še prikupna Ankina pesmica:

*V Šentanelu smo mi doma,
majhna, a lepa vasica je ta,
cesta s Prevalj vas k nam pripelja,
saj ne tičimo na koncu sveta.*

*Preprosti, veseli ljudje tu živimo,
orjemo, sejemo, prašiče redimo.
Gostom postrežemo z moštno pijačo,
šunko, krompirjem in koroško pogačo.*

*Vam zaigramo, kot znamo najbolje,
da dobre od nas odidete volje.*

Lenart Mihaela: Moje počitnice

Milena J. Cigler

Takole je pripovedovala prijateljica Mihaela, ko sem jo po dolgem času obiskala v Radušah: »Ta čas, ko se nisva srečali, sem preživela kar delovno in pestro. Veliko sem delala na kmetiji. Bila sem tudi ustvarjalna. Poslikala sem čebelnjak z osmimi panji in ga odpeljala naročniku v Orlico, kjer bodo čebele vanj pridno nosile med.

Iz 150 jajc sem naredila rezance, seveda ne iz vseh naenkrat. Dvakrat sem bila na Uršlji gori. Na Jelenovem na Plešivcu smo imele potem kmetice piknik. Prišle smo iz cele Slovenije, piknika sta se udeležila tudi

bivši direktor KZ Mirko Tovšak in kmetica leta z Raven.

Udeležila sem se tudi piknika Literarnega društva Beseda iz Dravograda. Piknik je bil na domu pri Janezu Juriču. Srečanje z dravograjskimi literati je bilo prijetno. Njegov vnuk Klemen nas je peljal s čolnom po Dravi, kar je bilo skoraj preveč razburljivo in mi je kar strah lezel v kosti.

Obiskala sem tudi skladatelja Albina Krajnc na Poljani. Podaril mi je pesmarice v zamejavo za mojo knjigo.

Dvakrat pa sem se lepo imela s hčerkama in svojo sestro pri

sinu Marku na Ojstrici oz. Goriškem vrhu.

Oplela sem tudi tri vrtove. Prejšnjo soboto pa je imel krajevni odbor RK izlet v Žičko kartuzijo in okolico Slovenskih Konjic. Vesela sem bila tudi nepričakovane obiska iz Konjic in Anice Zidar iz Mokronoga. Naključje je nanoslo, da sem ravno takrat spekla potico iz orehov ter kruh.

Našla sem si tudi nove prijatelje, s katerimi si dopisujem, spoznala sem tudi družino iz Nove Gorice. Sem pač klepetava in imam rada ljudi. Vedno me kdo išče, da naredim kak

spominček.

Med vesele »dogodke« štejem tudi novo kuhinjo, ki me je osrečila, saj se v njej odlično počutim.

Najbolj pa sem se razveselila vnukinje, ki se je rodila prejšnjo nedeljo.

V veselem vzdušju je potekala tudi maša na Cepčevem vrhu in v naši hiši smo se takrat srečali sorodniki in prijatelji, bilo nas je okrog trideset.

Tak je bil moj dnevnik, poln lepih doživetij,« je zaključila svojo pripoved.

Ana Rader

☆1951

†2006

*Prazen dom je in dvorišče,
zaman oko te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.
Spočij si žuljave dlani,
za vse še enkrat hvala ti.*

Ana Rader se je sredi poletja svojega življenja, polna elana, upov in ustvarjalnosti, zaradi zahrbtnje bolezni za zmeraj poslovila od nas.

Rodila se je 30. junija 1951 kot tretja izmed petih otrok staršema Milki in Ferdinandu Balantu, po domače Rutnikovi-ma, na Gradišču v Slovenj Gradcu. Težavna in strma kmetija je mali Ani zaznamovala otroštvo, ko je hodila v osnovno šolo v Slovenj Gradec. Žal za nadaljnje šolanje pri hiši ni bilo dovolj denarja. Za Ano ni bilo nobeno delo pretežko, na njej pa je puščalo posledice in na koncu zahtevalo davek.

V njenem življenju je bilo tudi precej lepih trenutkov. Leta 1968 je spoznala Krivčevega Draga in mu obljubila, da ga bo čakala, ko je moral na služenje vojaškega roka. Izpolnila je obljubo in leta 1971 sta se poročila ter se preselila h Krivcu na Legen, kjer je skrbela še za taščo. Še istega leta se je rodil sin Miran, ki je v novo zakonsko skupnost prinesel dodatno radost in veselje. Leta 1972 se je rodil Boris, leta 1977 Darko, čez šest let pa hčerka Ana, ki je zaokrožila družinsko idilo in nadvse razveselila mlado družino. Ker je bila mlada družina odvisna od ene plače, je Ana prevzela na svoja ramena vsa opravila na kmetiji.

Leta 1982 sta z možem pričela graditi novo hišo; vanjo se je družina vselila že čez štiri leta. Kljub obilici dela in skrbi je Ana imela za vsakogar pripravljeno lepo besedo in rada je pomagala pomoči potrebnim. Zato ni naključje, da je delala v humanitarnih organizacijah, kot sta Rdeči križ in gasilci.

Posebej vesela in ponosna je bila na uspehe svojih otrok. Pomagala jim je pri gradnji njihovih domov in pestovala vnuke. V klepetu je vedno rada izrazila hvaležnost do svojih otrok in ljubečega moža; ponosna je bila nanje.

Še naprej bodo šumeli pohorski gozdovi, pa tudi polja in travniki na Krivčevi kmetiji bodo še naprej dehteli, le Anine, kljub delu še vedno nežne roke, tople besede in iskreni nasmeh vseh njenih ne bodo več grel.

Zahvala

*Svoj dom si ljubila in družino,
zdaj v srcih čutimo praznino,
a v mislih naših vedno boš ostala,
ker toliko vsega si nam dala.*

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in ome Ane Rader, p. d. Krivčeve Anice, se iskreno zahvaljujemo za darovane sveče, cvetje, svete maše, za stiske rok in izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, gospodu župniku Francu Rataju, dr. Pušnikovi, cerkvenim pevcem, gasilcem PGD Legen, govorniku Edvardu Turičniku ter družinam Balant, Kac, Hribar in Rutnik za pomoč v težkih trenutkih.

Žalujoci: mož Drago, sinovi Miran z Majdo, Boris z Biserko, Darko ter hčerka Ana z Markom. Vnuki Žan, Alja in Sara bodo omo močno pogrešali, saj so jo imeli zelo radi.

Ivan Lužnik

*Kako je prazen dom, dvorišče,
oko zaman povsod te išče.
Nikjer ni tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok
za vedno nam ostaja.*

Spomin

Minilo je leto, odkar si nas zapustil. Še vedno nas skeli v prsih vednost, da te več ni. Težka je misel na trenutke, ki smo jih preživljali leto nazaj, a lep je spomin nate, na tvoja plemenita dejanja, toplo dlan, za vsakogar odprto srce in obilico ljubezni, ki si nam jo brezmejno dajal. Si bil, si in boš vedno ostal nenadomestljiva oseba v našem življenju. Za vedno ostajaš z nami vsak sleherni trenutek, čeprav le v mislih. Hvala ti za vse, kar si nas naučil, za vse, pri čemer si nam pomagal in za vso tvojo ljubezen in predanost, ki sta nam lepšali življenje.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate svečke in molite zanj.

Neutolažljivi: otroci Rebeka, Igor z Valentino, Mateja z Matejem ter žena Cvetka

*Spolnil rad je vsakomur želje,
dur odprl mu in srce,
bil prijateljem je veselje,
njim oči po njem rose.*

Venci Golob

*Že eno leto dom je prazen,
kar nehote smo se poslovili.
Če bi bilo mogoče,
da bi solza koga obudila,
potem dragi Venci,
ne bi tebe črna zemlja krila.*

27. decembra bo minilo leto dni, od kar nas je za vedno zapustil Venci Golob, p. d. Janškov Venci, iz Koprivne.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče, prinašate cvetje ter postavite ob njegovem grobu.

Janškovi

Ivan Skočir

☆1946

†2006

Leto, ki gre h kraju, Skočirjevim ne bo ostalo v lepem spominu. Že v svojem prvem tednu je možu in očetu Ivanu požugalo z zahrbtno boleznijo. Ta ga je s preveliko mero bolečin zadrževala med bolnišnico in domom, dokler smrt ni prekinila

krute agonije. Bolečina ni stisnila le src njegovih najbližjih, začela sta sosesa in širok krog ljudi, ki so ga cenili in imeli radi. Zato ga je 4. novembra na njegovi zadnji poti na šentiljskem pokopališču spremljala velika množica ljudi.

Na hriboviti kmetiji na Razborci je 19. avgusta leta 1946 mama Kristina povila Ivana. Skopo so leta otroštva odmerjala koščke vsakdanjega kruha fantiču in trem sestricam. Dela je bilo vselej v izobilju. Pa so vzgledi staršev, beseda očeta Simona še dodatno, Ivana za vse žive dni prikovali na kmetijo. Takoj ko so bila osnovnošolska leta za njim, je v pohorskih gozdovih kot sezonski delavec že služil prve denarce. Še pred vojaščino se je srečal z garaškim delom rudarja in se v jamo spet podal, ko je v oddaljenem Ohridu slekel vojaško suknjo.

Čeprav je leto dni delal še v ravenski železarni, pa se klicu gozdov, ki so ga vabili, ni zmozel odreči. Zaposlil se je na Gradnjah in pridno delal. Prebudilo se je še srce in ga popeljalo čez graben na Brda. Tam se je zagledal v mlado Ivanko in kot iskrica sreče je vzplamtela ljubezen. Ta je mlada srečneža 21. februarja 1976 popeljala pred oltar. Na domači kmetiji, ki jo je Ivan tudi prevzel, sta mladoporočenca začela pridno gospodariti in graditi družinsko srečo. Okronali so jo trije otroci, hčerkici Polona in Andreja ter sinček Bojan. Rad jih je imel in jim želel nuditi lepše otroštvo, kot ga je življenje odmerilo njemu. Ob eni sami plači je bilo potrebno še kako zavihati rokave. Da je skopo odmerjena zemlja hribovite kmetije kar največ navrgla, sta morala z Ivanko pridno delati. Po službi je pod njegovimi rokami zraslo lepo število ostrešij. »Rušti«, kot jim pravimo, so mu bili v krvi, zato je z njimi dokazoval svoje mojstrstvo in bil še vesel povrhu. Zelo rad je pel in bil dobre volje. Pa ne le ob zabavah. Za to so se ponudile priložnosti ob končanih ostrešjih, ob hlevu, ki ga je sam postavil, pri »likofu«, ko je sestram Mariji, Treziki in Florjani pomagal zgraditi hiše. Pa še pri marsikateremu sosedu, ki je gradil, Ivan ni mogel manjkati. Tudi pri gasilcih ne, saj je bil ves čas podporni član GD Dovže.

Rad je pomagal vsakomur, zato ni malo ljudi, ki ga bodo pogrešali in pogosto pomislili nanj. Veselo je bilo pri Pošelu pogledati stroje, ki sta jih zakonca kupila, pa se nalezti njune sreče, ko sta s ponosom razlagala, da sta otroke spravila h kruhu. Še malo lahko ni bilo, a sta zmogla bdeti nad njihovim lepšim otroštvom, nad njihovim šolanjem in uspehi.

Vendar vse to ni bilo dovolj, da bi življenje Ivanu začelo končno obračati sončno stran. Veliko prežgodaj mu je zdravje obrnilo hrbet. Kar dvajset let ga je pestila astma. Zaradi nje se je prežgodaj znašel pred vrati invalidske upokojitve. Seveda se delu še naprej ni zmozel in ne znal odreči.

Po novoletnih praznikih pa se je 5. januarja letos zatekel k zdravniku. Kruta diagnoza žal ni bila napačna, saj je moral takoj v mariborsko bolnišnico. Po operaciji grla Ivan ni več govoril. Ob koncu julija so bolečine postale prehude in moral je v slovenjgraško bolnišnico. Po mesecu dni se je Ivan še enkrat znašel v svoji Razborci, a bolezen je vrtala naprej in po štirih tednih domače nege je moral ponovno v zdravniško oskrbo. V bolnišnici je v četrtek, 2. novembra 2006, onemelo njegovo srce.

Marjan Križaj

Alojz Lesjak

☆1921

†2006

Na Barbari so se sorodniki, sosede, znanci in prijatelji ter borci NOB poslovi od Alojza Lesjaka, po domače Peršetovega očeta, s partizanskim imenom Pavle, in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Alojz se je rodil pri Ratihu v Bistri 2. junija 1921 in tam preživel tudi mladost. Osnovno šolo je obiskoval v Koprivni in Črni. Družina je pred vojno kupila Peršetovo posestvo na Zelenbregu, vendar je mati Katarina še pred selitvijo umrla; tako sta se na novo imetje preselila samo Alojz in Ivan.

Leta 1943 je bil Alojz mobiliziran v nemško vojsko, vendar je izkoristil dopust v aprilu 1944 in se priključil partizanom. Odločitev za to ni bila težka, saj je pred odhodom v nemško vojsko že od leta 1942 sodeloval z NOB na domačem terenu v Bistri. Aktiven borec Koroškega odreda je bil do konca vojne. Za udeležbo v NOB je bil odlikovan z medaljo zaslug za narod.

PO vrnitvi iz NOB se je kmalu, že leta 1945, poročil. Nvesto si je izbral v domači Bistri, tudi v trdni in poštenu slovenski hiši, ki je bila med borbo znana po vsestranski podpori partizanom. Z ženo Katrcico pa mu ni bilo usojeno dolgo skupno življenje. Še zelo mlada, ko je bil sin Ferdo star šele leto dni, mu je umrla. Pri Peršetu so bile zopet samo moške roke Alojza in Ivana. Od časa do časa se jima je priključila Katrcina sestra, da je postorila tisto, kar najbolj znajo ženske roke. Ščasoma je vez med njo in Alojzom postala trdnjša in sledila je poroka. Žena Marija je imela podobno medvojno preteklost kot Alojz; v družino sta pripeljala vsak svojega otroka, v zakonu pa se jima je rodil še tretji.

Na Peršetovi domačiji je življenje vseskozi potekalo v slogi in medsebojnem spoštovanju. Tako so stekani odnosi med ljudmi, ki jih je življenje trdo preizkusilo. Tudi skromnost in prava ljubezen prispevata k medsebojni slogi. Vsega tega je pri tej domačiji bilo obilo.

Takega se bomo spominjali Alojza. Nikoli pa ne bomo pozabili tudi velikega deleža, ki ga je prispeval za slovenski narod v usodnih časih.

Maks Večko

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka **Ivana Skočirja** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, sveče in svete maše. Hvala gospodoma Tinetu Tajniku in Frediju Mlinariču za pogrebni obred, govorniku Marjanu Križaju, pevcem v cerkvi in ob grobu ter Jerneju Zaveršniku in sosedom, ki so ga položili k večnemu počitku.

Žalujoci: žena Ivanka, hčerkici Polona z Mitjem in Andreja z Brankom, sin Bojan s Tanjo ter vnuki Larisa, Patrik, Anastazija, Žak in Sven

Pavla Špegel

☆1913

†2006

Življenje se spreminja iz dneva v dan, trenutki bežijo, lepi in težki. Spomin nanje je globoko v srcu shranjen in goreče utripa in spominja na našo mamo, babico in prababico Pavlo, ki je ni več. V 94. letu starosti je odšla na novo pot.

Ko listamo knjigo njenega dolgega in trdega življenja, vidimo, da se je njena življenjska pot pričela 19. januarja leta 1913 v Vinski Gori. Rojena je bila v številni družini, zato ji ni bilo z rožicami postlano, saj je komaj trinajstletna že morala oditi od doma služiti k Glušičevim v Pesje pri Velenju. Tam je imela svojo malo sobico. Sprva je družini pomagala paziti dva majhna otroka, kasneje pa je opravljala še ostala težka kmečka dela.

Svojega življenjskega sopotnika Ivana je spoznala pri Glušičevih, saj jim je Ivan popravljaj mlin in žago. Hitro je vzcvetela ljubezen in leta 1937 sta se poročila, leto kasneje pa je Pavla povila svojega prvega otroka Franca. Sledilo jih je še sedem, štirje sinovi in tri hčere. En sin ji je kmalu po rojstvu umrl, pred tremi leti pa je izgubila še enega.

Ko sta se z Ivanom poročila, se je Pavla preselila k njemu v Stari trg na kmetijo, kjer je bilo treba trdo delati, česar pa je bila vajena celo življenje, saj so jo krasile pridne in poštene roke. S trudom sta si z Ivanom gradila hišo. Kljub temu da je bilo doma obilo dela, je rada pomagala bližnjim kmetom pri njihovih opravilih. Nikoli ji ni bilo težko poprijeti za delo, s katerim si je lajšala bolečine ob prezgodnji izgubi moža, saj je po poti življenja sama krmarila celih triintrideset let.

Njen prosti čas so sprva zapolnjevali vnuki, ki jih je imela enajst, kasneje pa smo ji bili v veselje in radost pravnuki, ki nas je štirinajst; petnajsta vnukinja se je rodila dan pred pogrebom.

Kljub temu da so jo zadnja leta pestile bolezni in tegobe, se jim je s trudom upirala. Zadnje leto, ko je bila prikovana na posteljo, pa je iz dneva v dan vse bolj izgubljala boj z življenjem. Tako tiho in skromno, kot je bilo njeno življenje, je v soboto naša draga mama, babica in prababica Špeglova Pavla za vedno zaspala.

Radi se je bomo spominjali in namesto obiskov na domu bomo z mislijo nanjo postali ob njenem grobu.

Zahvala

Ob smrti naše mame, tašče, babice in prababice

Pavle Špegel

iz Starega trga 229

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali sveče in svete maše. Hvala vsem za pomoč v zadnjem času njene nemoči.

Zahvaljujemo se dr. Hartmanovi, patronažni sestri za obiske na domu, gospodu župniku Gabrijelu Knezu ter cerkvenemu pevskeemu zboru. Hvala tudi Postavkovim pevkam za zapete žalostinke in vsem, ki stojite ob njenem grobu in ji prižgete svečko.

Marija Meh

☆1924

†2006

Na svet je privekala kot drugorojenka med šestimi Breznikovimi otroki. Vedoželjna in pridna kmečka deklica je osnovno šolo opravila z odliko. Rada je pela in v svojem spominu je ohranila premnoge stare pesmi. Marija je

bila tudi dobra kuharica. Kot takšno jo je vzljubil Legnski Tonček in jo zasnubil. V Legnski bajti sta si pričela ustvarjati toplo družinsko gnezdece. Otroci Darko, Majda in Dragica so jima lepšali in pomagali preživeti sleherni težak delovni vsakdan. Takrat je bilo na njihovem domu še zelo hudo; niti vode niso imeli. Nositi jo je bilo treba ali iz legenskega gozda ali od Korlnovega korita.

Marija in Tonček pa sta si s pridnostjo posodobila življenje, otrokom omogočila primerno izobrazbo in ustvarjati so si začeli svoje družine ter se uspešno vključevati v družbo.

Pred devetindvajsetimi leti je Marija ob izgubi moža Tončka doživljala žalostne trenutke, veselila pa se je z Darkovo družino, ko je iz pipe prvič pritekla voda. Tako je dočakala pralni stroj, prevoz z avtom, telefon in še druge pridobitve sodobnega časa.

V hiši so Mariji okusno uredili sobico v pritličju, da ji ni bilo treba hoditi po stopnicah. Rada je posedala zunaj na terasi pred svojo sobico, opazovala promet na cesti, bila vesela pozdravov in družbe krajanov in se veselila pred kratkim obnovljenega zvonika cerkve sv. Ruperta.

Bila je ena izmed tistih ljudi, ki znajo potrpeti v bolečini. Čeprav jo je bolezen velikokrat spravila na kolena, se je vedno znova dvignila in korakala dalje, tudi zato, ker jo je toplo grela in ji lepšala in lajšala jesen življenja ljubezen otrok in njihovih družin.

Od naše drage Marije Meh smo se poslovili v letošnjih po-
znih jesenskih dneh.

Zahvala

Svojci se iskreno zahvaljujemo za vsa izražena sožalja, cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala župnikoma Mirku Horvatu in Petru Leskovarju za obred ob zadnji uri, hvala Anici Meh za prebrane besede ob slovesu, pevskeemu zboru Korenine in cerkvenemu zboru pa za zapete žalostinke. Hvala praporščakom, izvajalcu Tišine in pogrebni službi.

Iskrena hvala sosedom, sorodnikom in znancem za pomoč, ki ste jo nam nudili ob teh težkih trenutkih.

Žalujoci vsi njeni

Vihornik

Vihornik

Dr. Stanko Stoporko

Življenje tvoje bilo je ena sama plemenitost, dobrota, iskrenost, bile so tvoja veličina.

V spomin

na 23. november 1994–2006

Tiha, ostra bolečina ostaja, mineva dvanajst let,
ko si od nas odšel,
naš ljubi oče, dedek z zlatim srcem.
Za vse ljudi si imel toplo besedo.

Vedno tvoji: žena Dora, hčerke, zeti,
vnuki, Boris, Sandra in ostali sorodniki

Vsem, ki se ga spominjate, hvala.

Rafko Vranjek

iz Slovenj Gradca

Spomin

Že leti dve je prazen dom
kar ti v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ljubil si življenje,
ljubil si svoj dom,
a tiho brez slovesa
odšel si v večni dom.
Hiša naša sedaj je prazna,
ko tebe več med nami ni,
a misli naše so pri tebi,
kjer lučka večno ti gori.

Vsem, ki mu prižigate svečke, lepa hvala!

Žalujoči vsi njegovi

Stanko Grobelnik

☆1936

†1996

Spomin

*Ne morem iz zemlje
kot drobna semena,
da znova bi segli si v tople dlani.
Ne morem, med nami je praznina,
je tišina prsti,
le sveča ljubezni visoko gori.*

Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu, mu prižgete
lučko in se poklonite njegovemu spominu.

Vsi njegovi

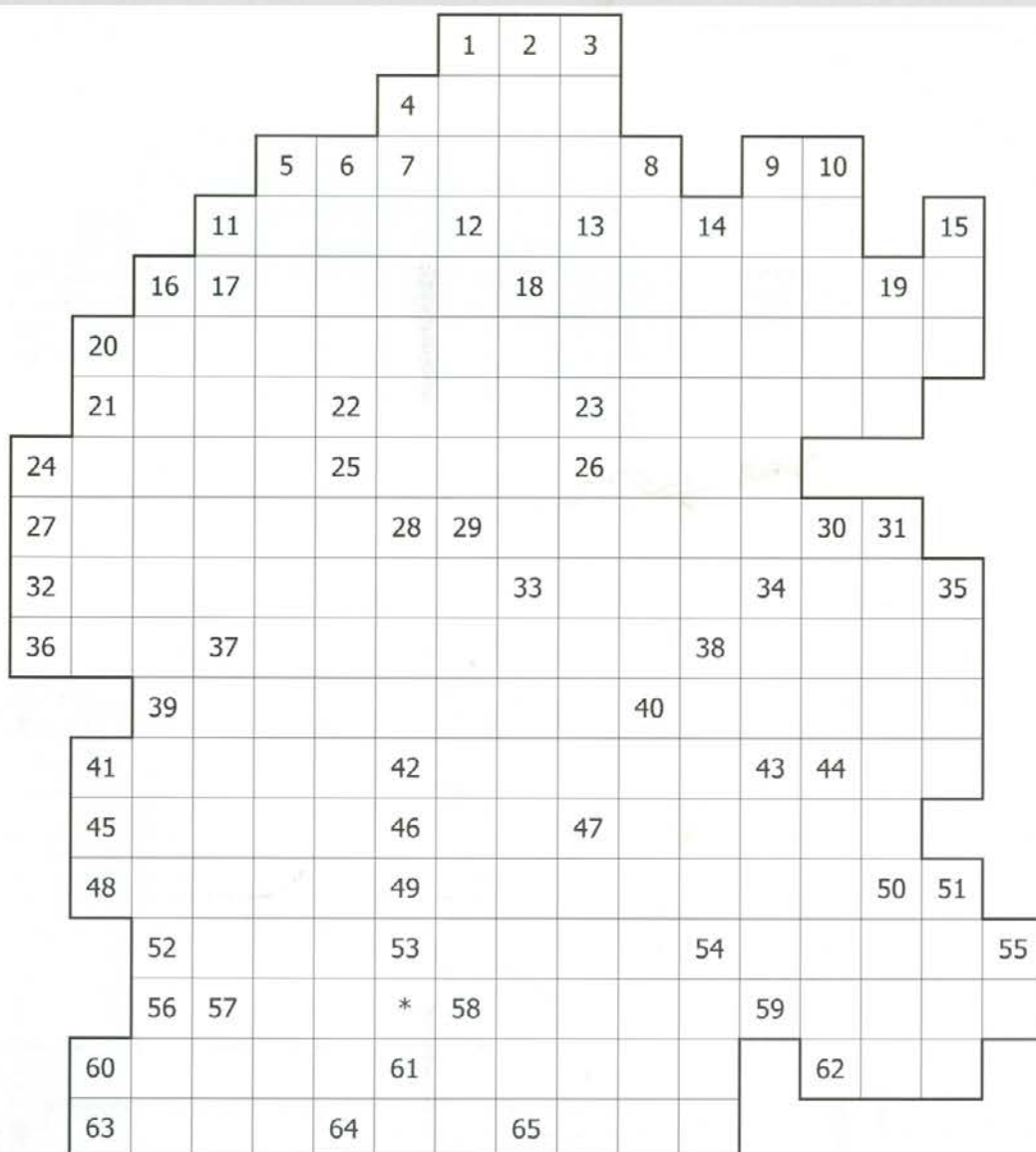
Priznanja za delo v organizaciji NOB

Štefka Melanšek in Marija Sovinc sta od organizacije Zveze borcev prejeli priznanja in pohvale za delo v organizaciji Zveze borcev Razbor. Priznanja jima je podelil Tone Štropnik, mlajši aktiven član in bodoči zastopnik organizacije.

Viharnik

Novoletna križanka

NAVPIČNO:

- 1 - kadar
- 2 - lepo žensko ime
- 3 - veznik
- 5 - GMB
- 6 - držanje
- 7 - mišar
- 8 - zavidljiv
- 9 - dom. žensko ime
- 10 - grški junak
- 12 - plovilo
- 13 - japonska igra s kamenčki
- 14 - skladba M. Ravela
- 15 - kobalt
- 16 - Ag
- 17 - namenilnik glagola rotiti
- 18 - pariška lahkoživka iz romana
- 19 - kazalni zaimek
- 21 - pevka Baez
- 26 - am. pisateljica (Gertrude)
- 28 - zevanje
- 29 - obdobje v umetnosti

- 30 - časovna enota
- 31 - izbica
- 33 - kjer se tke
- 34 - črta okrog katere se vrti
- 35 - prebivalci Laosa
- 37 - pripadnik indijskega plemena
- 38 - glavno mesto Norveške
- 39 - svetel udarec zvona
- 40 - kar ostane
- 43 - švicarski filozof
- 44 - trenutna zaznava
- 47 - samo ena
- 50 - praoče
- 51 - nemški dadaist (Hans)
- 54 - očet
- 55 - prva črka
- 56 - predlog
- 57 - člen
- 58 - Edison
- 61 - kalij

VODORAVNO:

- 4 - statua
- 7 - hvalnica
- 11 - služba družb. knjigovodstva
- 12 - prvi samoglasnik
- 13 - zahod
- 14 - Celje
- 17 - svečenik, čarovnik
- 18 - franc. filmski igralec (Jean)
- 19 - ogljik
- 20 - največkrat izrečeno v decembru
- 21 - rdeč (nemško)
- 22 - vojska v Jugoslaviji
- 23 - moško ime z juga
- 24 - snežni človek
- 25 - ime ene izmed žena Henrika VIII.
- 26 - sekanje
- 27 - iti okrog
- 29 - lepota rastlina

Stran pripravil: Zlato Vezela

VODORAVNO:

- 32 - sprememba v sklepih zaradi obrabe
- 33 - Teodor
- 34 - učenje
- 36 - nobelji
- 37 - nedejaven, len
- 38 - stara površinska mera
- 39 - pridevnik iz njive
- 40 - Bin Laden
- 41 - pevka Joan
- 42 - visoka kraška planota
- 44 - grška črka
- 45 - lva pomanjšano
- 46 - kratice polj. ekonomista (1904)
- 47 - čast in ...
- 48 - nem. ekspresionistični slikar (Franz)
- 49 - goreča pripravljenost
- 52 - italijanska televizija
- 53 - Verdijeva opera
- 54 - smučarka iz Črne
- 57 - Ljubljana
- 58 - Zn
- 59 - slovenska reka
- 60 - nujnost
- 61 - oklepna vozila
- 62 - junaška pripoved
- 63 - moško ime
- 64 - fordov model
- 65 - zvišan a

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj
Gradec, d. d., Vrančev trg 1,
2380 Slovenj Gradec

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADec D.D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritrznik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik,
Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično

oblikovanje in priprava za tisk:
Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Franc Jurač

Na podlagi mnenja ministrstva za
informiranje z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega
značaja (tč. tarifne številke 3).

Premetena premetanka:

IMAMO LIK – MIZE ZA ELAN,

VRAG NAS OBUJ!

V Črni na Koroškem so se v pričakovanju božiča in novega leta ob novoletnih jelkah, ki jih je Zavod za gozdove namenil za prodajo, zbrali gozdarji Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, d. d., in Zavoda za gozdove, območne enote Slovenj Gradec.

Letošnje vreme je gozdnim posestnikom omogočilo, da so lahko še v decembru spravljali les iz svojih gozdov. Veliko tega lesa odkupi Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, saj je z ugodnimi cenami in plačilnimi roki dober partner.

Na fotografiji: Robi Uršej in šofer Igor Vrhnjak

Visoko pod Peco sta v prednovoletnem času v gozdu delala Branko Mlačnik in Zdenko Oderlap. Med malico smo ju ujeli v objektiv in z njima pokramljali. Zadovoljna sta z delovnimi pogoji, saj je običajno tak čas že precej snega. Sicer pa bodo gozdarji že pred božičem zaključili leto z doseženim planom.

Mislinski gozdarji so v mesecu decembru še pridno delali v gozdu, kar jim je omogočilo tudi lepo jesensko vreme. Na sliki: spredaj Rado Timošek, za njim od leve: Marjan Založnik, Štefan Pogorevc, Matej Ogriz.

ZM PRIZMA
Plus

enkratno naložbeno življenjsko zavarovanje
s kapitalsko garancijo

Prednost več

GARANTIRAMO

**Hedge
Valutni**

080 19 20

www.ZMprizma.si

Omejena emisija!
samo do
31. 12. 2006 pri
ZAVAROVALNICI MARIBOR

**Glavnico
in že
dosežen
donos**

SREČNO IN BOGATO NOVO LETO 2017!

Zavarovalnica Maribor d.d.

PE Podružnica Slovenj Gradec, Francetova c. 7, 2380 Slovenj Gradec

tel.: 02/88 12 700, 02/88 12 730, faks: 02/88 12 737, e-pošta: pe-slovenj-gradec@zav-mb.si

študijska knjižnica
DZ 05
VIHARNIK
2006

070.489(497.12 Slovenj Gradec)

3009900

KOROSKA OSREDNJA KNJIZNICA
RAVNE

COBISS

